The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, AUGUST 13, 1958.

LATVIJA

AMERIKA

65./705. n-rs. TREŠDIEN, 1958. G. 13. AUGUSTĀ 2 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792, ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.60.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

AN ĀRKĀRTĒJĀ PILNSAPULCE SĀKUSIES

PAGĀJUSĀS NEDĒĻAS NOGALĒ ŅUJORKĀ ATKLĀJA APVIENOTO NĀCIJU PILNSAPULCES TREŠO ĀRKĀRTĒJO SESIJU.

Sakarā ar notikumiem Vidējos Austrumos 7. augustā Apvienoto Nāciju Drošības padome vienbalsīgi atzina pilnsapulces ārkārtējās sesijas nepieciešamību. Jau nākamajā dienā pārstāvji no 81 valsts tika aicināti sīki iepazīties ar Vidējo Austrumu problēmām un censties rast atrisinājumu, kas būtu arabu valstu interesēs.

Pirmajā dienā sesija ilga tikai pusstundu, pēc tam to pārtrauca līdz 13. augustam. Vispirms, lai dotu delegātiem iespēju iepazīties ar ģenerālsekretāra plānu, un otrkārt, lai valstīm dotu laiku delegāciju nostiprināšanai. Sagaida, ka sesijā daudzas valstis pārstāvēs to ārlietu ministri. Tas noteikti zināms par Angliju, Padomju Savienību un Apvienoto Arabu Republiku. Apvienoto Nāciju diplomātu aprindās klīst arī baumas, ka ārkārtējās sesijas laikā ģenerālsekretārs Hammeršilds varētu mēģināt noorganizēt lielvalstu ārlietu ministru konferenci, kas būtu vismaz zināma kompensācija izjukušajām valdību galvu sarunām.

Vispārējos vilcienos iepazīstinādams pilnsapulces delegātus ar virzienu, kādā būtu meklējams atrisinājums Vidējo Austrumu saspīlējumam, ģenerālsekretārs Hammeršilds īsumā pakavējās pie Arabu līgas, kuras ielogā arabu valstis jau sadarbojas ilgāku laiku. Līgas konstitūcija paredz otras valsts robežu respektēšanu, savstarpēju integritātes un suverēnitātes ievērošanu, kā arī nejaukšanos otras valsts iekšējās darīšanās.

Pēc Hammeršilda domām pilnsapulcei vajadzētu meklēt Vidējo Austrumu saspīlējuma atrisinājumu jau kāda pastāvoša sadarbības plāna ietvaros. To saprotot kā aicinājumu Apvienotās Arabu Republikas prezidentam Naseram garantēt neuzbrukšanu saviem kaimiņiem un neiejaukšanos viņu iekšējā dzīvē, ja Apvienotās Nācijas garantētu to pašu Apvienotai Arabu Republikai.

Sesijas pirmās dienas noslēgumā īsu brīdi runāja arī Padomju Savienības delegāts Sobolevs — bet pietiekami ilgi, lai pateiktu, ka viņa valdība vēl vienmēr pieprasa angļu un amerikāņu izvākšanos no Jordānas un Libānas. Par to plašāk runāšot ārlietu ministrs Gromiko, kas pilnsapulces sesijā vadīs padomju delegāciju.

JAUNIEŠU IESVĒTE LONDONĀ, KANADĀ

6. jūlijā Londonā māc. J. Prauliņš iesvētīja jauniešus. Attēlā pa kreisi Uldis Upītis, vidū mācītājs un labajā pusē Velta Liepiņa.

NAUTILUSS IEKAŖO ZIEMEĻU OKEANU

Sav. Valstu atomzemūdene Nautiluss veic tūkstoš jūdžu braucienu zem Arktikas ledus laukiem

Sav. Valstu pirmā atomzemūdene Nautiluss, pārspējot visus līdzšinējos zemūdeņu rekordus, pagājušajā nedēļā atgriezās kā uzvarētāja no mūžīgo ledāju klātajiem Ziemeļu okeāna ūdeņiem. Apmēram tūkstoš jūdžu garā braucienā Nautiluss šķērsoja Ziemeļpolu, no Klusā okeāna sasniedzot Atlantiju, visu laiku braucot zem ledus masām.

No militārās stratēģijas viedokļa raugoties, atomzemūdenes sasniegumam ir ļoti tālejoša nozīme. Vispirms jau ledāju klātais okeāns Sav. Valstīm tagad paver ceļu uz jaunu militāru „bāzi". Tā kā Padomju Savienībai, kuŗai gan ir lielākā zemūdens flote pasaulē, nav nekā tāda, kas kvalitātīvi varētu mēroties ar amerikāņu atomzemūdenēm — zemledus baze pagaidām ir amerikāņu monopols.

Gaŗais sirojums zem ledus masām pierāda, ka Arktikas okeans var tikt izmantots atomraķešu izšaušanai no zemūdenēm. Sav. Valstu kaŗa flotes zinātnieki jau vistuvākā laikā cer pabeigt atomraķetes Polaris būvi. Pēdējai būs ap 1.500 jūdžu liels lidojuma radijs, un tā domāta izšaušanai no zemūdenēm, pēdējām nemaz neiznirstot. Sav. Valstu Kongress nesen akceptēja vēl deviņu atomzemūdeņu būvi. Tās būs daudz lielākas par Nautilusu. Katra būs apgādāta ar 16 Polaris raķetēm. Kā redzams, Nautiluss savām pēctecēm ir atradis drošu bazi pret ienaidnieka uzbrukumiem.

Nav nekādu šaubu, ka amerikāņu atomzemūdenes varējums tagad ir radījis Padomju Savienībai vēl neatrisinātu aizsardzības problēmu. No Špicbergenas austrumu ledājiem līdz Murmanskai ir tikai ap 400 jūdžu. Līdz vai 1.420 jūdžu — attālumi, kas ir Polaris atomraķetes lidojuma robežās.

Kaŗa gadījumā braucējiem zem Arktikas ledājiem paveras vēl kāds cits darba lauks, proti: krievi ir izveidojuši kaut ko līdzīgu jūŗas ceļam no Murmanskas uz Bēringa jūru. Katru vasaru, un tas iespējams tikai dažas nedēļas gadā, ledlaužu vadīti, krievu konvoji cīnās ar peldošu ledus kalnu un citām briesmām, lai apgādātu savas Arktikas bazes. Pēdējo gadu laikā šo ceļu veikušas arī dažādas padomju kaŗa flotes vienības. Ledāju ūdeņos glūnošai zemūdenei šāda apgādes ceļa pārraušana un ienaidnieka flotes iznīcināšana būtu pavisam viegla lieta.

Bet visam labam ir arī sava sliktā puse. Nenoliedzami, ka pagaidām amerikāņi zemūdeņu aukstajā kaŗā ir guvuši pārliecinošu uzvaru. Bet cik ilgi? Atomzemūdenes un tām piemērotas atomraķetes ar laiku būs arī Padomju Savienībai. Vēl vairāk, brauciens zem ledājiem ir pavēris jaunas briesmas ne tikai Padomju Savienībai, bet arī Ziemeļamerikas kontinentam: to, ko šodien iespēj amerikāņi, ar laiku iespēs arī krievi. Kā Sav. Valstis, tā arī Kanada skaidri apzinās, ka kaŗa gadījumā pad. zemūdenes mēģinās operēt pret Ziemeļamerikas kontinentu no Hudsona līča. Nautiluss tagad pierādījis, ka, iegūstot atomzemūdenes, arī padomju zemūdeņu operācijas Ziemeļamerikas kontinentam var sagādāt lielas nepatikšanas.

Izraēlas ārlietu ministre Londonā

Londonā. Kamēr Apvienoto Nāciju pilnsapulces ārkārtējā sesija vēl atrodas sākuma stadijā, Anglijas valdība paredzējusi pati savu Vidējo Austrumu konferenci Londonā. Konferencē piedalīsies Izraēlas ārlietu ministre Meira un Sav. Valstu prezidenta speciālvēstnieks Mērfijs. Pēdējais pēc gaŗāka brauciena pa Vidējiem Austrumiem nule kā ieradies Londonā. Konferences darba kārtības galvenais jautājums būs Jordāna. Anglijas kaŗaspēks, karaļa Huseina aicināts, ieradās Jordānā, lai sargātu pēdējo no iekšējiem nemieriem un ārējas agresijas — arābu vai izraēļu. Cik zināms, Anglijas valdība gatavojas prasīt Izraēlas garantijas, ka tā nemēģinās okupēt Jordānas rietumus ori tādā gadījumā, ja Izraēlai liksies, ka Jordānai draud iekšējs sabrukums. Tiks runāts arī par Izraēlas gaisa telpas izmantošanu sabiedroto aviācijas vajadzībām. Kopš angļu ierašanās Jordānā un amerikāņu izcelšanās Libānā, Izraēla jau divas reizes noliegusi sabiedrotajiem pārkāpt tās gaisa robežas. Kā vienā, tā otrā gadījumā aizliegums ilga gan tikai pavisam īsu laiku.

Ar vēstnieku Mērfiju angļiem visnopietnākā runāšana paredzēta Libānas jautājumā. Kopš Bagdades pakta valstu konferences (Irakai iztrūkstot) jūlija beigās, Rietumu lielvalstis daudz laika veltījušas, meklējot atrisinājumu Libānas problēmai. Pašreiz pieņemamākais liekas angļu un amerikāņu plāns — Rietumu lielvalstīm garantēt Libānas neatkarību. Šādu plānu atbalsta arī prezidents Šamūns, bet nav zināms, ko par to domā ģen. Šehabs, kas Libānas prezidenta amatā stāsies šī gada 24. septembrī.

Molotovs nedēļu Maskavā

Ārzemju žurnālisti ziņo no Maskavas, ka viņi tur redzējuši Molotovu, kuŗu pēc padzīšanas no sarkanās galvaspilsētas iecēla par sūtni Ārējā Mongolijā.

PIRMĀ RAĶETE LIDOS UZ MĒNESI

ASV aviācijas resors intensīvi gatavojas izšaut raķeti uz mēnesi. Tas paredzēts šinī nedēļā, kad zemes „nakts laterna" būs tai vistuvāk — 226,200 jūdžu attālumā (17. augustā, pl. 11,40).

Raķete mēnesi varot sasniegt apm. 2 dienu laikā, kāpēc domā, ka to izšaus 15. augustā Keip Keneverelā.

Resors neapgalvo, ka raķete nolaidīsies uz mēness, bet pielaiž varbūtību, ka tā nonāks orbitā ap mēnesi un ar speciāli ierikotiem aparātiem nofotografēs mums neredzamo spīdekļa daļu.

Ja raķete sasniegs mērķi, tad tā uz mēnesi būs nosūtījusi pirmā [illegible] kas vienmēr [illegible] ar savu pirmo zemes satelītu.

KANDIDĀTU SARAKSTI

LNAK Padomes vēlēšanām jāiesniedz līdz š. g. 15. augustam. Pa pastu sūtītie saraksti jāsūta ar aprēķinu, lai līdz 15 augustam tie nonāktu LNAK birojā. Ir arī iespējams kandidātu sarakstus nodot tieši no 13. - 15. augustam, no pulkst. 19 - 21 sv. Andreja baznīcas telpās, Toronto.

CHRUŠČEVS ATKAL VICINA DŪRES

PADOMJU SAVIENĪBAS MINISTRU PREZIDENTS DRAUD IZNĪCINĀT SAV. VALSTIS UN ANGLIJU.

Pirms katras konferences, Rietumu vai starptautiskas, Padomju Savienība ieskata par savu pienākumu nostāties rampas gaismā un nospēlēt mazu uvertīru. Bieži vien tiek runāts par kaŗu. Jo sevišķi pēdējos gados Padomju Savienība izmantojusi šādas situācijas, lai piedāvātu savu patērēšanai nederīgo miera preci.

Ar interesi varēja gaidīt, vai Padomju Savienība pēc sava apvazātā šablona mēģinās iezvanīt arī Apvienoto Nāciju pilnsapulces ārkārtējās sesijas sākumu Ņujorkā. Tie, kas to gaidīja, nebija maldījušies. Tie, kas bija paredzējuši jaunus miera un sadarbības piedāvājumus dabūtais kaut vai tikai daļēji illustrē nostāju, kādu Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko ieņems Apvienoto Nāciju pilnsapulcē, tad ārkārtējā sesija patiesi var vēl attaisnot savu nosaukumu.

Pagājušās nedēļas nogalē Chruščevs Kuibiševā atklāja kādu jaunu elektrisko spēkstaciju, kas, pēc komūnistu ziņām spriežot, ir lielākā pasaulē. Chruščeva atklāšanas runa liek domāt, ka viņš ir bijis spēkstacijai tieši pieslēgts. Un viņš brīdināja, ka „Padomju Savienība un visas citas mieru mīlošās valstis iznīcinās Sav. Valstis un Angliju, ja pēdējās sāktu jaunu agresīvu kaŗu."

„Mēs darīsim visu, kas vien stāv mūsu spēkos," sacīja Chruščevs, „lai viņus (Sav. Valstis un Angliju) aizkavētu no jauna kaŗa sākšanas. Bet ja viņi nenāk pie saprāta un ja viņi sāk jaunu agresīvu kaŗu, tad mēs un visas mieru mīlošās valstis pasaulē darīsim visu, kas vien mūsu spēkos, lai iznīcinātu imperiālistiskos agresorus un nodibinātu mieru uz mūžīgiem laikiem." Chruščevs uzsvēra, ka neviens nevar sakaut vienotās komūnistu pasaules kopējos spēkus.

Lai gan Apvienoto Nāciju Drošības padomē Padomju Savienība ir kā lika saprast, ka tā vairs nedomā, ka angļu un amerikāņu riciba Jordānā un Libānā būtu radījusi jauna kaŗa briesmas, Chruščevs Kuibiševā apliecināja, ka tas tā tomēr esot. Sav. Valstis un Anglija tika kārtējo reizi dānu un Libānu; sabiedrotiem tika pārmesta arī agresijas gatavošana pret jauno Irakas valdību (ko tagad atzinušas kā Savienotās Valstis, tā Anglija) un pasaules novešana jauna kaŗa briesmu malā. Īsu brīdi Chruščevs pakavējās arī pie sava kādreizējā lolojuma — valdību galvu konferences — un pārmeta Rietumiem, ka pēdējie, noraidīdami padomju priekšlikumu, vainojami konferences sagatavošanas izjaukšanā. Nesekmīgās konferences sagatavošanas sarunas Rietumi tikai izmantojuši kā aizsegu, lai koncentrētu arvien lielākus un lielākus spēkus Libānā un Jordānā.

Kaut gan komūnistu Ķīnai nav nekāda sakara ar jauno Kuibiševa spēkstaciju, tad Chruščevs pakavējās arī pie tās sasniegumiem un deklarēja, ka abas spēcigākās komūnistu valstis pasaulē stāv vienotas uz mūžīgiem laikiem.

GROMIKO ŅUJORKĀ

Ņujorkā. Pagājušās nedēļas nogalē Ņujorkā ieradās Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko, lai uzņemtos padomju delegācijas vadību Apvienoto Nāciju pilnsapulces ārkārtējā sesijā. Ņujorkas lidostā Gromiko sagaidīja ap 150 dažādu nozaŗu policistu. Īsā intervijā ar preses pārstāvjiem Padomju Savienības ārlietu ministrs uzsvēra, ka nepieciešams atrast atrisinājumu Vidējo Austrumu saspīlējumam — un pēc iespējas ātri. Žurnālistu vaicāts, Gromiko paskaidroja, viņš nedomājot, ka ministru prezidents Chruščevs būtu domājis par braukšanu uz Ņujorku, lai piedalītos pilnsapulces sesijā.

Kamēr policijas masu apsargātais Gromiko sasniedza Padomju Savienības Apvienoto Nāciju delegācijas galveno mītni ar veselu ādu, daudz plānāk izgāja Ņujorkas lielākam dārglietu veikalam Tifanijam. Policists, kas parasti patrulē veikala apkārtnē, tika nosūtīts uz lidlauku Gromiko sardzes pastiprināšanai. Ar nepilnām divām stundām, kas pagāja līdz nākamā patruļnieka maiņas sākumam, pietika, lai zagļi paspētu izdauzīt Tifanija veikala logus un piesavinātos dārglietas 163 tūkst. dolaru vērtībā.

ATOMIEROČI KOMŪNISTU ĶĪNAI

PADOMJU SAVIENĪBA SOLĪJUSIES MODERNIZĒT KOMŪNISTU ĶĪNAS ARMIJU

Kopš Padomju Savienības ministru prezidenta Chruščeva viesošanās komūnistu Ķīnā, pēdējā kļuvusi politiski aktīva un militāri iedomīga.

Interesanti atzīmēt Rietumu lietpratēju domas, jo pēdējie pārliecināti, ka Chruščevs tagad nonācis pilnīgā Mao cetunga atkarībā. Rietumnieki paskaidro, ka iekšējās ziņas Kremlī radījušas tik delikātu situāciju, ka Chruščevs spiests meklēt draugus citur. Un lai Chruščevs sev atrastu draugus, tad viņam neatliek nekas cits kā griezties pie komūnistu Ķīnas Maocetunga. Kāds kanadiešu politiskais komentātors Chruščeva un Mao attieksmes ieskata par priekšzīmīgu „laulību": Chruščevs ar naudu un iespējām vīra kārtā, Mao ar iedomām un plāniem sievas lomā. Salīdzinājums nav slikts, jo pēc pēdējās tikšanās tiešām liekas, ka Chruščevs dara daudz ko tādu, ko viņam diktē Pekinga. Nav jāaizmirst, ka tikai pēc Chruščeva brauciena uz komūnistu Ķīnu Padomju Savienība katēgoriski atteicās no valdību galvu konferences Apvienotajās Nācijās (kur Pekingu nelaiž iekšā). Arī pēdējā laikā dzirdētā propaganda liek domāt, ka Chruščevs no Pekingas aizlidojis ar zināmiem noteikumiem, kuŗus diktējis Maocetungs. No savas puses, arī pēc Chruščeva vizītes, komūnistu Ķīna pieprasījusi valdību galvu konferenci, uzsverot, protams, ka arī viņa tur gribēs runāt līdz. Rietumu pasaulē minētā prasība nekādus komentārus neradīja.

Šis tas jauns dzirdēts arī par komūnistu Ķīnas militāro gatavību. Aviācijas koncentrēšana iepretim Formozai, spiežot pēdējai radīt vispārēju trauksmi, tagad acīmredzot pabeigta. Gandrīz gribētos domāt, ka starptautiskais saspīlējums pašreiz ir par daudz liels, lai ķīnieši riskētu ar uzbrukumu. Kāds cits un jau daudz nopietnāks jaunums ir nepārbaudītā ziņa, ka Padomju Savienība būtu apgādājusi komūnistu Ķīnu ar atombumbām.

Kamēr vēl var šaubīties, vai Padomju Savienība jauna kaŗa gadījumā uzdrošinātos riskēt ar atomieroču lietošanu, komūnistu Ķīnā šādām šaubām nav vietas. Ķīnas komūnistu partija savā laikā bravūrīgi izteicās: **ja arī ienaidniekam izdotos iznīcināt 300 miljonu ķīniešu, tad vēl vienmēr paliktu 300 milj., kas svinētu uzvaru.**

Ņemot šādu filozofiju par pieturas punktu, var tikai secināt, ka, uzsākot atomkaŗu, komūnistu Ķīna varētu nerēķināties ar atmaksas briesmām. Atmaksas uzbrukuma sekas, kā zināms, Rietumu pasaule vēl vienmēr ieskata par drošāko un iespaidīgāko dzesinātāju Padomju Savienības kaŗotgribētāju karstajām galvām.

Pagājušās nedēļas nogalē par komūnistu Ķīnas militāro varenību gaŗāku runu teica Pekingas pilsētas galva. Pēdējais uzsvēra, **ka kaŗa gadījumā viņa valsts varētu samobilizēt 100 milj. vīru lielu armiju — visīsākā laikā pēc kaŗa izcelšanās zem ieročiem būtu 50 miljonu kaŗavīru. Arī iztrūkstošie 50 milj. nebūtu tālu un ilgi jāmeklē. Pēc Rietumu militāro lietpratēju domām komūnistu Ķīnas bruņotajos spēkos pašreiz ir ap 2,5 milj. vīru.**

Ārstu streiks Argentīnā

No Buenosairesas ziņo, ka visā Argentīnā izsludināts ārstu streiks, ko izraisījusi kādas slimnīcas direktora atlaišana galvaspilsētā.

Streikā iesaistījušās slimnīcas un klinikas, kas iedzīvotājos sacēlis naidu, jo ļaudis palikuši bez ārstniecības palīdzības.

Šo apstākli izmantojuši peronisti, kas sarīkojuši demonstrācijas pret esošo valdību.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Jordānas valdība iesniegusi sūdzību Apvienoto Nāciju Drošības padomei par to, ka ēģiptiešu un sīriešu turpina iefiltrēties Jordānā. Jūlijā notverta kāda lielāka kamieļu karavāna, kas Jordānā ienākusi no Sīnaja pussalas. Karavānas kravā atradušies dažādi ieroči, municija un Ēģiptē gatavoti spridzekļi.

Jēmenas sūtniecības padomnieks Kairo paziņojis, ka Padomju Savienības valdība uzdāvinājusi Jēmenas karalim Ahmedam pasažieru satiksmes lidmašīnu. Jēmena, kā zināms, savā laikā iepirka ieročus un kaŗa materiālus Padomju Savienībā.

Sav. Valstis gatavojas samazināt savus Libānā stacionētos zemes spēkus par 2.000 vīriem. Minētais nodoms paziņots arī Libānas prezidentam Šamūnam un armijas komandierim ģen. Šehabam. Domā, ka, pēdējam stājoties prezidenta amatā, situācija Libānā ātri vien normalizēsies.

KAD FIRZIŅU ZARI LĪKST AUGĻU SVARĀ . . .

„Garšīgs ir auglis, ja tas tikko rauts tieši no koka," stāsta mazā torontiete, latviešu skolas audzēkne Laila Āboliņa, kas savas brīvdienas pavada kādā no latviešu saimniecībām. J. Liģera uzņ.

PILSOŅU KAŖŠ KUBĀ

Ziņas par notikumiem Kubā vēstī, ka prezidenta Batista kaŗaspēks pirms divi nedēļām sācis vispārēju uzbrukumu Kastro nemierniekiem, kas nocietinājušies Oriente klanu un citos rajonos. Taču valdības kaŗaspēks nekādus ievērojamus panākumus nav guvis, bet nemieri pārsviedušies uz citu apgabalu, ko kontrolējot Batista.

Venecuēlas raidstacijas noraida Kastro ziņojumus par viņa spēku panākumiem. Nemierniekiem galvenā mītne griežas ar lūgumu pie Starptautiskā Sarkanā Krusta, lai tas uzņemtu savās slimnīcās ievainotus nemierniekus, ko valdības kaŗaspēks saņēmis gūstā.

Nemiernieki katru dienu saņemot ieročus un kaŗa materiālus, kas iepirkti ārzemēs un pienāk ar kuģiem Kastro rīcībā esošajās ostās.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VIENĪBĀ IR SPĒKS

P. DREIMANIS

Šī patiesība teorētiski daudzkārt skaidrota, pamatota un atzīta par neapstrīdamu, tāpēs no šī viedokļa par to nebūtu vērts interesēties. Bet tās ievērošana darbā un dzīvē, īpaši sabiedriskā laukā, nav bieži konstatējama. Šī iemesla dēļ ar lielu interesi jākonstatē mūsu jauniešu sadarbība un aktivitāte, pie kam to rezultāti ir acīm redzami ikvienam novērotājam, kam nav aizspriedumu.

Kanadas un ASV jaunatnes organizācijas ir sadevušās rokās un ar savu rosību pārsteidz veco paaudzi, kas parasti ir tajās domās, ka jaunajai paaudzei vēl grūti noorganizēt plašākus pasākumus.

Abām minētām zemēm kopīga apgāda noorganizēšana jau liecina, ka jaunā paaudze ir aizsteigusies priekšā vecākiem gadu gājumiem, kas šajā ziņā vēl arvien balstās uz sacensību.

Draudzības dienas Niagarā ar savām diskusijām, mākslinieciskiem priekšnesumiem un jautro saviesīgo dzīvi norāda kā uz labu organizāciju, tā arī uz pārdzīvojumu kuplumu, kas jauniešus un arī citus tautiešus tuvina un zināmā mērā saista vienā lielā saimē. Tai nacionālās audzināšanas un latvisko mērķu aizstāvēšanā ir nepārprotama pozitīva nozīme.

Jaunatnes dienas Londonā (Ontario) liecina to pašu, papildinot Niagaras notikumus ar jauniem pasākumiem. So dienu priekšvakarā ne tikai Londonas pulciņa dalībnieki, bet arī citu kultūras centru jaunās paaudzes pārstāvji ar saviem priekšnesumiem stājās priekšā plašajai vietējai sabiedrībai Viktorijas parkā. Tā bija latviešu programma, kas ilga gandrīz trīs stundas. Jāpiezīmē, ka sveštautiešu iepazīšanās dziesmām un jās, to ieteikto turienes tautiemelodijām dažas no tām dziedāja angļu valodā. (So uzdevumu gan veica vecākās paaudzes pārstāve).

Minētās programmas priekšnesumi bija ļoti dažādi. Tādi tie bija arī Jaunatnes dienu sarīkojumā. Šī dažādība atkal runā par labu kā minēto dienu organizētājiem, tā arī jaunatnes interesēm. apliecinot, ka viņi dažādības nozīmi apzinās kultūrālā attīstībā.

Ir parasts runāt un rakstīt, ka jaunieši interesējoties tikai par dejām. Minēto dienu sarīkojumi pierāda, ka tādi apgalvojumi ir vienpusīgi. Protams, jaunā paaudze ir dzīva. Viņa nevar iztikt bez kustībām. Tāpēc dejām un rotaļām jābūt. Arī Viktorijas parkā Londonas Latviešu jaunatnes pulciņa tautisko deju vienība vairākas reizes uzstājās ar labiem panākumiem. Jaunatnes dienu sarīkojuma programmā bija dažas tautiskās dejas un vakarā saviesīga dzīve. Bet netrūka priekšnesumu arī citās mākslas nozarēs. Dziedāja trejmeitiņas, dziedāja solisti; bija klavieru un vijoles priekšnesumi; trīs baleta pārstāvji rādīja savu mākslu, uzstājoties gan individuāli, gan pāri. Jaunatnes dienu sarīkojumā bija iespējams vērot latviešiem nepazīstamo priekšnesumu, ko apzīmē ar svešvārdu „Maržorete", un šī saderikojuma beigās — jaunatnes pulciņu sacensību dažādās nozarēs, neizslēdzot arī zinātni. Un visus šos priekšnesumus sniedza Kanadas un ASV jaunatnes organizāciju pārstāvji, ar to darbos apliecinot jauniešu sadarbību un veikumus minētās kultūras nozarēs.

Otrā dienā tie Gibona parkā nodevās sportam un vakarā pie ugunskura ar humoru, dziesmām un citiem jautriem numuriem stiprināja savas draudzības un vienības saites.

Tā veidojas latviešu jaunatnes vienība pāri politiskām robežām, pat dzelzs aizkaram, jo idejiski sakari brīvās pasaules jauniešiem sāk nodibināties arī ar dzimtenes jauno paaudzi.

Vienotā jaunatne ir drošs pamats brīvajai Latvijai, jo tā zināmā mērā ir arī idejiski veidi noskaņota, vismaz Latvijas brīvvalsts atgūšanai, kas balstās uz tēvzemes mīlestību; tās ieteknē viņa stiprinās un jau piedalās cīņā ar brīvās dzimtenes pretiniekiem.

Latviešu jaunatne arī iepazīsties ar Jaunās pasaules kultūrāliem sasniegumiem, īpaši technisk iem jaunin ājumiem, kas var veicināt brīvās dzimtenes kultūrālo attīstību. Šis uzdevums tai nav viegls: no vienas puses tai jāiepazīstas ar latviskās kultūras pamatiem un tie jāievēro darbā, bet no otras puses uz mūsdienām pamatiem jāceļ brīvās dzimtenes jaunā ēka svešumā tiesu, izpratnes dziesmām un mel

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

VISĀS APDROŠINĀŠANAS
LIETĀS IZPALĪDZ UN KĀRTO
ILMARS
ANDREJSONS
(C.L.U.)
84 ABBOTT AVE., TORONTO
RO 2-0372

GRUNTSGABALU PIRCĒJU IEVĒRĪBAI

Uz Ontario valdības plānošanas departamenta lūgumu publicējam svarīgākos norādījumus, kas jāievēro, pērkot īpašumus, galvenokārt apbūves gabalus kā mājām, tā vasarnīcām.

W. M. Nickle, departamenta vaditājs, aizrāda, ka īpašums ir patīkama lieta, ja tas iegūts, ievērojot attiecīgos noteikumus, bet var arī sagādāt nepatikšanas, ja to pērkot nepiešķir pienācīgu vērību visām formalitātēm.

Pirms dažām nedēļām departamentā ienākušas ziņas, ka daudzi īpašumu ieguvēji **nonākuši** nepatikamā situācijā, piem., Georgian Bay apkārtnē, kur galvenokārt pārdoti vasarnīcu apbūves gabali. Tāpat Muskokā un citos apgabalos notikušas līdzīgas lietas. Tā, piem., pilsonis, kas pircis apbūves gabalu ar pieeju pie pludmales, pēc īpašuma nopirkšanas konstatējis, ka objekts atrodas vairāk simt pēdu no pludmales. Kāda cita persona, kas nopirkusi iecerēto apbūves gabalu, sākot interesēties par atļauju vasarnīcas celšanai, konstatējis, ka vietējie pašvaldības noteikumi būvi uz attiecīgā objekta neatļauj. Iemesli tam vairāki. Daudzos gadījumos īpašuma platība ir bijusi par mazu, citos gadījumos nepiemērota grunts u. t. t. Tāpat bijuši gadījumi, kad pārdoti tādi īpašumi, kas nemaz nav reģistrēti uz pārdevēja vārda. Citiem vārdiem, pārdoti tādi īpašumi, kas pārdevējam nemaz nav piederējuši. Protams, šādos gadījumos pircējs ir zaudējis savu iemaksāto **naudu par attiecīgo objektu**, vai arī tā jāatgūst tiesas ceļā. Lai izvairītos no šādiem līdzīgiem gadījumiem, iegādājoties īpašumus, jāpārbauda: 1) vai attiecīgais zemes gabals ir piemērots un vai uz tā ir atļauts būvēties; 2) vai attiecīgais objekts tiešām ir pārdevēja īpašums; 3) nepirkt apbūves gabalus, kuri nav reģistrēti vietējās pašvaldībās; 4) noskaidrot vietējās pašvaldībās, kādi ir būvniecības noteikumi attiecīgam objektam; 5) noskaidrot, kas kārtos ūdensvadu, ielu un ceļu izbūvi; 6) noskaidrot, vai attiecīgā apbūves gabala zeme ir piemērota atkritumu tanku izbūvei un vai ir nepieciešama kanalizācija; 7) sazināties ar advokātu, uzdodot viņam šiki pārbaudīt attiecīgajās iestādēs īpašuma tiesisko stāvokli: parādu un nodokļu stāvokli, kā arī, vai īpašums ir tādā stāvoklī, kā pārdevējs norādījis.

LASĪTĀJU vēstules

RAKSTS AR STILU UN PERSONĪBU

Latvijas Amerikā red.:

Jūsu laikrakstā iespiestais H. Moora raksts par Nujorku ir izcils šīs pilsētas dažu raksturīgāko daļu notēlojums. Ja kādos spriedumos (piem. par teātri), varētu būt arī mazliet citādās domās, tomēr jāapbrīno autora drošā vērotāja acs, un visvairāk — pavisam atšķirīgais, smalkais pasaules cilvēka stils šī vārda labākā nozīmē. Sakarā ar manu darbu man ir reizēm bijusi vajadzība noklūt autora aprakstītajās vietās, un jāsaka, ka neviens nav tā vārdos izteicis manus iespaidus un izjūtas, kādas saistījās ar šīm apmeklētām Nujorkas daļām, kā savā rakstā H. Moors. Paldies! S. Ig., Nujorkā

Mūsu laikraksta red. A. Zvēriņa atvaļinājuma laikā redakcijas lietas ASV kārtos A. Brunavs. Viņa adrese: 590 Parkside Ave, Brooklyn 26, N. Y.; tel. IN 9-4424.

Rakstu manuskriptus saīsināt.
Vēstules neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ pastmarka.
Iesūtājiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir autorēju viedoklim.

IZDOTO LATVIEŠU JAUNIEŠU CEĻŠ NO FRANCIJAS UZ SIBIRIJU

Otrā pasaules kara beigās daži simti mūsu jauniešu, kas bija iesaukti gaisa izpalīgos, nonāca Francijā un no turienes viņus izdeva krieviem. Līdz šim par viņiem nebija nekādu ziņu. Tagad laikrakstam Austrālijas Latvietis kļuvusi pieejama kāda no Latvijas sūtīta vēstule, kas atklāj šo jauniešu traģisko likteni.

Vēstule gājusi pa parsto pastu, bet acimredzot to nav pamanījusi cenzūra, jo vēstule ir neparasti valsirdīga. Arī pats rakstītājs to apzinājies, pieminēdams, ka viņš ar to varētu izpelnities jaunu izsūtījumu Sibirijas taigās.

Vēstuli raksta draugam bijušais gaisa spēku izpalīgs, kas izdots krieviem un palicis dzīvs. Vēstulē teikts, ka 1945. g. no Francijas izdoti ne vien pāris simtu latviešu, bet arī igauņi un lietuvieši. Vēstulē rakstīts:

„Mīļais draugs! Vakar saņēmu Tavu vēstuli un gandrīz vai neticēju savām acīm. Es šaubījos, vai mana rakstītā vēstule būs tevi aizsniegusi, jo pie mums jau dažreiz notiek neiedomājamas lietas.

Tagad aptuveni pastāstīšu par sevi. Kad šķīrāmies, tad 1945. gadā aizbraucu uz Tiringiju, Vācijā. Tur biju mazliet ilgāk nekā mēnesi. Tad vācieši mūs sadalīja, un es nokļuvu Vormsā pie Reinas. Sākumā mūs pa daļai dresēja, bet beigās visa tā lieta kļuva vaļīgāka, un mēs iepraktizējāmies par proves noņēmējiem dažādos viņa pagrabos. Vienu rītu pēkšņi gaisā uzgāja visi tilti un vajadzēja palikt tur, kur esam. Daļa frīču un tāpat arī mūsējie mēģināja laisties pāri Reinai, bet no gaisa tos iztaisīja par sietiem.

Pavasara pirmajā dienā gājām meklēt jaunus kungus, jo tā saucamā fronte bija pārgājusi jau vairākas dienas, un mēs upes krastā dzīvodami, sākām garlaikoties. Bijām palikuši ap 20 latviešu. Tā sākās mūsu ceļš uz rietumiem. Gala punkts bija Marseļa, Francijā. Tad — kuģis un ceļojuma sākums uz Ameriku. Tomēr tālāk par Gibralteru netikām, jo 1945. g. 5. maijā mūsu kuģis, laikam sakarā ar vācu kapitulāciju, griezās atpakaļ uz Marseļu.

Rudens pusē nometnē mūs apciemoja kāds krievu majors visā savā greznībā. Uzpleči lai viņam bija. Krievs piedeva mums mūsu grēkus un iegalvoja, ka mēs esot Padomju Savienības pilsoņi, jo 1940. gadā peši tā vēlējušies un nobalsojuši. Vārdu sakot, krievs nekaunīgā veidā iepūta miglu acīs mūsu nometnes priekšniecībai, un tā mūs pārdeva.

Bijām kādi pāris simtu latviešu, tad vēl arī igauņi un lietuvieši. Kāds lietuvietis priekos, ka redzēs dārgo dzimteni, tūlīt pakārās, jo citādā veidā Francijā palikt nebija iespējams. Vienā grūdienā mūs izrāva cauri līdz Polijas robežai. Pa ceļam laikam tikai vienam izdevās izlēkt no vilciena — Stipniekam. Varbūt atceries šo slaido Valmieras puiku, ar kuru kādreiz arī tu biji kopā. Tad sākās sijāšana, kur man laimīgi izdevās tikt cauri un nonākt Latvijā. Daļai no mums vairs gailis pakaļ nedziedāja, vai arī viņi palika turpat Brestļitovskā vai varbūt taigā, — to neviens nezina.

Gadu nodzīvoju samērā mierīgi mājās. Tad kā dzimtens nodevējam ar ieročiem rokās, pēc 58. panta 1. a apakšrafa man piesprieda 10 gadus, kurus lauzu ziemeļu taigās. 1949. g. martā kā fašistu ģimenes piederīgo arī manu tēvu izsūtīja uz austrumiem — Amuras apgabalu. Tur viņš drīz miris. Pēc soda arī mani nosūtīja uz turieni — pie piederīgajiem, kaut tēvs bija miris jau 6 gadus. Māte nomira pirms manas sodīšanas.

Aizbraucot uz Amuru, es biju spiests parakstīties par mūža izsūtīšanu, bet pēc 18 mēnešiem tomēr tiku atpakaļ dzimtenē. Izsūtījumā strādāju uz būvēm, mežā, par atslēdznieku un šachtā. Tagad strādāju ar lāpstu, jo zemē jau esot lielais rubulis. Pierakstījies esmu, bet dzīvoju dažādos rajonos. Otru papīra lapu šai vēstulei vairs neņemšu — es jau tā te esmu sarakstījis, lai izpelnītos atkal 10 gadus taigās, jo pie mums jau nav tā kā pie citiem žīdiem.

Visu to labāko! Tavs Z."

Lai arī augšējā vēstule nespēj atklāt visu mūsu gaisa spēku izpalīgu traģēdiju pēc izdošanas no Francijas, taču redzams, ka šo jauniešu liktenis bijis tikpat drūms, kādu nācās piedzīvot 1946. g. no Zviedrijas krieviem atdotajiem latviešu leģionāriem.

ČAKLI LATVIEŠU JAUNEKĻI

Vidusskolas kadetu kursos Kembordenā piedalās 5 latviešu jaunekļi: 1. r. no kr.: Andris Simanovskis un Juris Dreifelds. 2. r.: Jānis Dreifelds un Uldis Ābolinš. Iztrūkst Pauls Andersons, kas kā vienīgais no 30 armijas rezerves kadetiem izraudzīts apmācībām 7 nedēļu speciālos armijas kursos.

J. Kreiļa foto

KAS IR REVIZIONISMS?

VECĀ SOCIĀLISTU DZIESMA JAUNĀ MASKAVAS MELDIŅĀ

Vārds „revizionisms" tagad bieži sastopams ne vien vai katrā komūnistu avīzē, bet arī mūsu trimdinieku un Rietumu pasaules preses slejās. Kaut daudziem tas nav pilnīgi izprotams, šis vārds, ko mēdz raksturīt pēdiņās, reizēm, šķiet, ir ieguvis pat zināmu maģiskās atslēgas nozīmi. Daudzi, un ne bez pamata, saskata tajā komūnisma pašsabrukšanas gala sākumu. Vārds „revizionisms", lai gan krievu un ķīniešu komūnisti to lieto visbiežāk, nav nekāds krievu komūnistu izgudrojums, bet ir sens, tīri eiropējisks jēdziens. Tas, cita starpā, ir arī ļoti raksturīgs novecojušajai marksistiski-ļeņinistiskai domāšanai un spilgti norāda uz tagadējo komūnisma ideologu gara nabadzību, jo viņi savu pretinieku apzīmēšanai pratuši atrast vārdu, kas radies pirms kādiem 50 vai 60 gadiem sakarā ar toreizējiem sociālistu strīdiem ap vācu sociāldemokratu teorētiķa Edvarta Bernšteina (Bernstein) darbiem.

Katrā ziņā Bernšteins atzīstams par pirmo revizionistu, un viņa ieskati, tāpat kā savā laikā Kārlim Marksam, galvenokārt, veidojušies no Anglijā redzētā. Gan ar to starpību, ka Markss savas tagad jau pārdzīvotās teorijas bazēja uz Anglijas sociālajiem apstākļiem pagājušā gadsimta vidū, bet Bernšteina debi pamatojas uz tā paša gadsimta pēdējo gadu Anglijas apstākļiem, kad ir raksturīga tautas pieaugošā labklājība. Sakarā ar to Bernšteins kļūst pārliecināts miermīlīgu sociālo reformu un attīstības atzinējs, kas jau toreiz saprata, ka marksisms ir noteikti un steidzīgi modernizējams. Savas atziņas viņš ir dokumentējis aizmirstajā un šur tur vēl puteklīm klātos bēniņos atrodamajā grāmatā: „Die Vorbedingungen des Sozialismus und die Aufgaben der Sozialdemokratie". Nav noliedzams, ka Marksa darbus revidējošā Bernšteina pamatdoma ietekmē Rietumu pasaules strādnieku un arodbiedrību kustības vēl šodien, un tās parasti nāk cieņā īpaši tur, kur sociāldemokrati ir pie valdības stūres.

Jau Bernšteina laikā kreisā spārna sociālisti un vēlāk komūnisti visus marksisma modernizēšanas vai apstridēšanas mēģinājumus apzīmē ar vārdu „revizionisms". Šis vārds laika tecējumā kļūst par lamu vārdu, kas tiek veltīts „pravieša" Marksa apšaubītājiem. Un tikai īsi pirms Pirmā pasaules kara sociālisma žargonā revizionisms tiek aizstāts ar vārdu „sociālpatriots" un tad ar „sociālimperiālists", līdz 30. gados modē nāk „sociālfašists" un tamlīdzīgi apzīmējumi. Vārds „revizionisms" bija it kā aizmirsts uz visiem laikiem. Bet tas nenozīmē, ka revizionisms būtu miris, jo Trockis, Buharins un vesela rinda citu kaut cik saprātīgu komūnistu un sociāldemokratu ir daļēji atzīstami par Bernšteina līnijas turpinātājiem. Taču Staļina ērā šis vārds nenormālo Marksa - Ļeņina ideju pretinieku apzīmēšanai, iespējams, ir šķitis par pārāk nevainīgu. Pat savā laikā apvainojot Tito (kas ieskaitāms par modernā revizionisma garigo tēvu) par novirzīšanos no marksisma, Staļina dirigētais kominforms vēl nelieto revizionisma vārdu, bet sākumā izlīdzas ar nacionālista vai dēkaiņa un vēlāk ar spiega, slepkavas, fašista un tamlīdzīgiem apzīmējumiem.

Tikai pēc visādi slavenā 20. partijas kongresa Padomijā un tās kontrolētajās zemēs modē atgriežas vecais vārds „revizionisms" dažādos locījumos un toņējumos, ar ko Kremlis jau toreiz mēģina apklusināt Hruščeva izsauktos garus, lai jau pašā saknē iznīcinātu sava veida liberālismu un veselīgu domāšanu. No šī laika tad arī šo vārdu komūnisti lieto visa iekšpolitiskā apzīmēšanai, kas kaut kā vēršas pret krievu un ķīniešu komūnistu interesēm. Revizionisma vārds komūnistiskajā pasaulē ir kļuvis par ideoloģisku ieroci arī pret visiem tiem, kam ir vēlēšanās pēc patiesa pasaules miera un kas kaut kā cenšas nostāties pret „miermīlīgo koeksistenci", kas nav nekas cits, kā pamiera brīdis pret kapitālistisko pasauli līdz nākošajai komūnistu pasaules iekarošanas ofensīvai. Par spīti visām līdzšinējām Hruščeva un citu komūnistu varmāku pūlēm apklusināt no vecā Bernšteina gara dzimušos revizionistus, revizionisma tendences nav rimušas. Pretējī visiem spaidiem, tās turpina attīstīties tālāk, pagaidām kā Kremļa varenajiem nepatikami un neatlaidīgi ķirmju darbības trokšņi vēl varenajās Kremļa griestu sijās, kuŗas šā vai tā, ir nolemtas sabrukšanai pār Hruščeva vai viņa pēcteču galvām. Līdz tam laikam revizionisms, šķiet, savu aktuālitāti vairs nezaudēs.

V. Akacis

PĀRLIECĪBA — BLAKUS LIETA

Lai gan krievi turpina lielīties ar savu zinātnieku un inženieru kvalitātīvo un kvantitātīvo pārākumu (kas daudziem iedzen bailes) salīdzinājumā ar visu pārējo pasauli, taču Hruščevam šis vasaras „viesizrādes" laikā Austrumberlīnē (DDR) ir pasprucis kāds nepārprotams piedāvājums vāciešiem. Hruščevs savā 9. jūlija runā, kas tikai pēc mēneša parādījusies komūnistu avīzē „Neues Deutschland", izsacījies, ka viņš Padomju Savienībā ar lielu labpatiku redzētu darbojamies vācu ķīmiķus un citus speciālistus arī no Rietumvācijas, neatkarīgi no viņu politiskās pārliecības. Vispār politiskā pārliecība esot blakus lieta, taču Chruščevs pie sevis vēlētos redzēt tieši tādus vācu zinātniekus, kuŗi gribētu strādāt, vadoties ar materiālajām interesēm. Padomju Savienībai esot nepieciešams izbūvēt ķīmisko rūpniecību, kādēļ „mēs viņiem maksāsim daudz, daudz vairāk nekā kapitālistiskie koncerni un firmas" . . . Rietumvācijā Ch. „zelta kalnu" piedāvājumiem atsaucības laikam nebūs, bet Austrumvācijā radušās lielas bažas par varbūtējām jaunām speciālistu deportācijām uz Padomju Savienību.

SIMTGADNIEKA ATZĪŠANĀS

Kaizerslauternā, Rietumvācijā, nesen 100 gadu jubileju svinēja vietējās pūtēju kapellas mūzikis Fricis Fabers, kuŗš savā mūžā pārlaidis 5 kaŗus, gan nevienā no tiem nepiedaloties. 1864., 1866. un 1870./71. gada kaŗos viņš bijis par jaunu un abos pēdējos pasaules kaŗos jau par vecu . . . Bez tam kaŗa dienestā un 1. pasaules kaŗā viņam nav bijis jāiet tādēļ, ka kaŗa ārsti viņu „izbrāķējuši" vājās veselības dēļ. Spēcīgais simtgadnieks domā, ka par savu gaŗo mūžu viņš var pateikties vācu ķeizara militāro ārstu neparastajām diagnosēm.

Savienotas VALSTIS

ČIKĀGĀ

⊙ Inž. R. Nikura ģimenē notikcis jo priecīgs gadījums: kundze Lidija uzdāvinājusi vīram jaunu inženieri, kuŗu laimīgie vecāki nosaukuši par Andreju. L. Nikura ir ārste un čakli darbojas līdz sabiedriskajā dzīvē, bet Nikurs ir DV valdes loceklis, kultūras daļas vaditājs un Latviešu inženieŗu kopas priekšnieks.

⊙ Jaunatnes rakstniece Mirdza Timma pabeigusi 3 cēlienu pasaku lugu „Vairogs" un piesūtījusi to Krolla Teātŗa studijas jaunatnes kopai izrādīšanai. Lugā darbojas ķēniņi, burvji, raganas, princese, viņas meitenes un d. c. Temats ir patriotisks, saistīts ar pasakas elementu. Darbība norisinās pilī, apburtā mežā u. c. Luga patiks bērniem un pieaugušiem. To izrādīs minētā kopa un dos arī citiem uzvešanai. Pieprasāma O. Krollam, 800 S. Halsted St. Hull House, Chicago 7, Illinois.

⊙ Latviešu kristīgo studentu apvienības Čikāgas grupas pilnsapulci svētdien, 3. augusā, ievadīja māc. Jānis Strautnieks ar svētbrīdi. Pēc iidzsinējās valdes ziņojumiem ievēlēja jaunu valdi: Eriku Sakalausku, Jāni Bikšu, Nikolaju Bredžu - Briedi un Jāni Manguli. Revizijas komisijā ievēlēja Lidiju Pērļupi un Ņinu Rautenšildi. Sapulce noritēja lietiški, to slēdza ar lūgšanu māc. J. Strautnieks.

⊙ Bērnu svētkus rīkos 24. augustā Baltā ērgļa mežā laukumā Čikāgas latviešu skolas kopīgi ar draudzēm un organizācijām. Svētku programmas un darbības pārspriešanai paplašināta padomes sēde notika piektdien, 8. augustā latviešu namā. ro.

KALAMAZŪ

● Latviešu kultūras skati DV dienu ietvaros rīko Daiļamatniecības s-bas pārstāvis Vilis Miķelsons kopā ar Krolla Kultūras biroju Kalamazū Recreation parkā, Lake ielā, jaunajā namā, atsevišķā telpā. Skati atklās 31. augustā, pl. 9 rītā mākslu. A. Sildegs, bet slēgs pl. 10 vakarā. Ar gleznām piedalīsies Māris Sietnieks no vidējās paaudzes; no Nudžersijas piedalīsies Jānis Rinkus, dzīvo Kalamazū, ir jaunais Sildega skolnieks, Arnolds Šimanis, Vitauts Aistars un grafiķis Voldemārs Ozoliņš, pēdējie no Čikāgas. Daiļamatniecības daļā piedalīsies rotkaļi R. Puriņš, R. Pētersons un A. Telle, audējas E. Kesnere, E. Puriņa, P. Grantiņa, A. Saltāna, L. Bērziņa, Latviešu neredzīgo kopa Vācijā. Ar koka izstrādājumiem piedalīsies: I. Kārkliņš, V. Rinkušs, L. Bruniņš; ar ādas izstrādājumiem: K. Ulmanis, V. Kesnere, E. Ozoliņš un ar ķeramiku — A. Graudiņa u. c.

Skate jau tagad ieinteresējusi Kalamazū un apkārtnes tautiešus. Rīkotāji cer, ka Daugavas Vanagi, kuŗu salidojumā sagaida jo kuplu pulku, gūs skatē ne vien mākslas baudu, bet varēs izstādītos darbus arī iegādāties.

PATEICĪBA

Mākslinieku A. un I. Dunkelu koncertturnejas ietvaros klausītāji Toronto saziedoja $63,80 autora — prof. J. Mediņa — honorāram. Šo naudu nosūtīja uz Zviedriju, par ko DV Toronto nod. pr. P. Ratnieks saņēmis sekojošu pateicības vēstuli:

„Izsaku visiem ziedotājiem sirsnīgu paldies par man piesūto čeku $63,80. Ar patiesu cieņu Jūsu Jānis Mediņš."

A. Vinčels

SVĒTKU SPĒLES VĀGNERA UN MOCARTA PILSĒTĀS

SPECIĀLRAKSTS LATVIJLAI AMERIKĀ NO BAIREUTAS

Laikā, kad visas pasaules interese pievērsta Libānas galvaspilsētai Beirutai, kur risinās Tuvājiem Austrumiem nozīmīgi politiski notikumi, nopietnās mūzikas draugi vairāk domā par Richarda Vāgnera pilsētu Baireutu, kas atrodas Vācijas Bavācijas daļā, netālu no austrumjoslas robežas, kur tagad risinās četru nedēļu ilgās, tradicionālās svētku spēles. Tās jau astoto reizi pēc kaŗa liecina par Vāgnera operu nemainīgo spēku.

Jau 2. augustā 1883. gadā slavenais komponists piedzīvoja jubileju — „Meistardziedoņi" kļuva par 900. Vāgnera operas uzvedumu Baireutas svētku spēļu laikā, bet š. g. 23. augustā rīkotāji varēs atzīmēt otru jubileju: „Meistardziedoņu" 200. uzvedumu pēc kaŗa. Tie ir vareni skaitļi, ja apzināmies, ka opera kinematografa un televizijas ietekmē daudz zaudējusi no sava kādreizējā pievilcības spēka; ja apzināmies, ka jaunatne par nopietno mūziku tikpat kā vairs neinteresējas.

SAGAIDA 70.000 OPERAS DAUGUS BAIREUTĀ

Mazā pilsētiņa tagad pamodusies no provinciālā miega un uzposusies lepno viesu saņemšanai. Rīkotāji sagaida, ka 4 svētku nedēļās Vāgnera meistardarbus noklausīties ieradīsies 70.000 operas draugu. Tādēļ Baireuta arī pamodusies it kā jaunai dzīvei. Izgaisis mierpilnais klusums, pagaisusi arī romantika, bet ielās virmo kņada un čalas. Pilsētiņa vairs nesapņo apkārtnes dabas skaistumā, bet reāli pavērusi vārtus, lai ieplūstu eksistencei tik nepieciešamā valūta. Omulīgi pārdevēju ratiņi ar augļiem atbrīvojuši vietu chromā mirdzošām mašīnām, un daudzi svešinieki pilsētiņā plūst kā pavasara pali, applūdinādami vecās kūrfirsta rezidences „apskatāmās vietas" un pildīdami omulīgos lokālus, kur pie putojoša alus kausa vai dzirkstoša vīna glāzes vairāk vai mazāk lietpratīgi spriež par Vāgneru un svētku spēļu uzvedumiem. Jā, patiešām liekas, ka pilsētā valda Vāgners, jo viss nu grozās ap viņu un viņa mūziku. Vieni godbijīgi mīl lielā mūzika varenos darbus, citi godina viņa personu, paceldami to lo kālsvētā kārtā, jo Vāgnera mūzika ik gadus pilsētiņas un tās vieskalnieku kaseses pilda ar skanošām monētām. Un kā gan ne — pusdienu maltītes cena ņemtas, kad Parizē dzīvojošais valonis Andrē Kluitēns (Cluytens) precīzi noteiktajā laikā pacēla dirigenta zizli un lika iešalkoties „Loengrīna" uvertīrai. Ar to šigada svētku spēles Baireutā bija atklātas, un turpmākajās nedēļās par lielāko pievilcības spēku kļuvusi vecā ēka, kas nav pārspējama ne ārējā neglītuma, nedz iekšējās architektūras skaistuma ziņā. Uzvedumus tagad aranžē abi Vāgnera mazdēli Vīlands un Volfgangs, kas jo ievērojami padzinuši „putekļus" — šausalīgais uzpūsto bruņinieku laiks atkāpies moderna skatuves stila priekšā, un panākumi nav noliedzami, jo pamazām svētku spēļu namā sāk atgriezties arī jaunatne. No vecās Baireutas tā bēga, jaunā Baireuta tos nu atkal pievelk. Abu jauno Vāgneru uzdevums nav viegls, jo viņiem jādomā ne vien par Baireutas eksistenci, bet arī par Vāgnera tradīciju saglabāšanu. Un tomēr viņi atteikušies jau no daudz kā, kas neatbilst modernā laika prasībām.

BAIREUTA — VADLĪNIJA PASAULES OPERU SKATUVĒM

Divas reizes Baireutas lieluzņēmumu vadījušas atraitnes: pēc lielā komponista nāves to darīja viņa dzīvesbiedre Kosima, bet pēc Vāgnera dēla Zigfrīda vadību pārņēma tā atraitne Vinifreda. Abas sievietes uzticīgi un nepiekāpīgi sargāja tradīcijas, nikni pretojoties jebkādai modernizēšanai. Tādēļ jo vairāk drosmes un iejūtas prasīja „atputeklošanas" darbs, kādu pēdējos 7 gados veikuši abi Vāgnera mazdēli, savas māsas Frīdelindas atbalstīti. Viņi pārņēma iesccenējumus, vadījās ar modernā laika prasībām, nebaidījās no eksperimentiem, jā — izšķīrās pat par mazliet neparastiem un pārgalvīgiem mēģinājumiem.

Dabiski, kritiku nav trūcis, daudz kas kļuvis apstridēts, citu tomēr atzīts, un tā šodien Baireuta kļuvusi par vadlīniju visas pasaules operu skatuvēm. Iespējams, ka jauno vaditāju modernizētie uzvedumi aizbaidījuši daļu vecās skatītāju gvardes, bet tie Baireutai neņoliedzami atdevuši zaudēto internacionālo spožumu un jaunatni.

„Loengrīna" jauniestudējums, ar kuŗu šogad ievadīja svētku spēles, kļuva par šo centienu apstiprinājumu. Romantiskā opera par Dieva sūtīto varoni norisinās orātoriāli klasiskā cieņigumā. Simboliski ilustrātīvās dekorācijas un skurbinošās krāsas spēj skatītājus sapit it kā burvestības valgos. Visam pievienojas tiešām izmeklētu dziedoņu balsis. Protams, spriedumos par jauno Baireutu arī šogad būs domstarpības: vieniem uzvedums liksies par pārgalvīgu, citiem vēl par nepietiekami modernizētu. Modernā stila radītājs Arnolds Šēnbergs (Schönberg), zīmējoties uz Richardu Vāgneru, sacija: „Man komponists joprojām nozīmē mūzigu parādību, pilnīgi neatkarīgi no tā, kā pret viņu nostājas modes strāvojumi." Bet kad no dziļās orķestŗa ieplakas, līdzīgi sfairas skaņām, pacēlās pirmās „Loengrīna" taktis, arī viņš padevās Baireutas mūzikālajai maģijai.

Kā publika, starptautisks ir arī uzvedumu tēlotāju kadrs. Galvenās lomas dzied gandrīz vai vienīgi ārzemnieki. Mazākais attieksmē uz „Loengrīnu") to var sacīt pilnām tiesībām. Tomēr jāievēro, ka visi ārzemju dziedoņi saistīti pie vācu skatuvēm. Regina Krespēna (Crespin), kas dzied Kundriju „Parsifalā", nāk

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIAN MUSIC

J. MEDIŅA DARBI SKAŅU PLATĒS

Jauns līgums starp profesoru Jāni Mediņu un skaņu plašu apgādu Latvian Music.

Komponists Jānis Mediņš Stokholmā parakstījis līgumu ar skaņu plašu apgādu „Latvian Music", apņemoties 2 gadu laikā dot apgādam vairākas savas kompozīcijas. Pēc līguma teksta vienošanās skan šādi:

J. Mediņš apņemas 2 gadu laikā sagatavot skaņdarbus trim LP skaņu platēm, pusi no skaņdarbiem komponējot no jauna un otru pusi restaurējot no agrākām kompozīcijām. Skaņdarbus J. Mediņš veltī Latvian Music abonentiem.

Latvian Music pirmo plati ieskaņo šī gada beigās un pārēnajās divas ar 1 gada atstarpi, šo ieskaņojumu posmu nosaucot par Jāņa Mediņa (II) posmu. Latvian Music maksā pilnvērtīgu atlīdzību par nošu tehnisko darbu, bet autora honorāru, par katru iespiestu LP skaņu plati — trīskāršotas vispārpieņemtas likmes apmērā.

Par ieskaņojumu izpildītājiem pēc iespējas pieaicināmi latviešu mākslinieki.

Ja viens no kontrahentiem līgumu nepilda, tad līgums uzskatāms par lauztu un otrs kontrahents atbrīvots no līguma saistībām.

CEĻA VĀRDI

Labu lēmumu liktenis ir, ka tie nāk vienmēr par vēlu.

☆

Smiekli nav slikts sākums draudzībai, un tie ir labākais tās nobeigums.

☆

Neviens liels mākslinieks neredz lietas tādas, kādas tās ir. Ja viņš to darītu, viņš mitētos būt mākslinieks.

☆

Tie, kas mēģina tautu vadīt, var to darīt, tikai sekojot pūlim.

Oskars Vailds.

PHILLIPS' MILK OF MAGNESIA

LABSAJŪTAS TRAUCĒJUMU NOVĒRŠANAI.

Magnezija šķidrums palīdz daudz vairāk nekā laksatīvs. Palīdz atgūt labsajūtu, kā arī novērš traucējumus gremošanas organos.

4 unces 30 ¢
12 unces 60 ¢
(Paraugsaņojums)

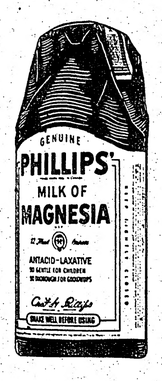

Elvira Kociņa

MŪSDIENU ORFEJS

VAN KLIBERNS HOLIVŪDĀ

Nesen saņēmu vēstuli no mājām, no sena drauga, kas izstaigājis un pārcietis Sibirijas ceļus. Divainā kārtā šī vēstule bija dziļas sajūsmas apdvesta. Mans draugs rakstīja par Van Klibernu (Cliburn), pianistu, kas Maskavā bija ieguvis Čaikovska prēmiju.

„Pirmo reizi savā mūžā, sapratu, ar visu savu dvēseli izjutu, ka ģenijs var parādīt skaistumu un gaismu, kas parasti ir apslēpta. Sapratu viņā klausoties, kāpēc senos laikos svētos tēloja ar gaismas aureolu ap galvu. Šis koncerts deva man ticību, ka tomēr dvēseles skaistums pastāv, pastāvēs un spēj šķīstīt cilvēku. Sapratu teiku par Orfeju, viņš esot ar savu mūziku savaldījis niknās, zemās, ļaunās kaislības spēkus."

Jā, tā tur bija rakstīts vēstulē no mājām.

Es nebiju Klibernu dzirdējusi. Apbrīnoju savu draugu, kas launā pasaulē nebija pazaudējis tīcību dvēselei un skaistumam.

Protams, kad Kliberns ierādās koncertēt „Hollywood Bowl" es nepalaidu garām izdevību viņu dzirdēt.

Šogad ir 37. vasaras sezona, kad šī mākslas templa vārti atveras mūzikas mīļotājiem. Tā ir skaista vieta pati par sevi. Holivūdas pilsētas sirdī ir ieleja bļodas veidā, ko ieslēdz kalni apauguši kokiem. Šai brīvdabas koncertzālē ir ap 20.000 sēdvietu. Pilsētas dunoņa nav dzirdama. Akustika lieliska. Un visās sēdvietā koncertu var noklausīties vienlīdzīgi labi. Lētākās sēdvietas ir augsti gaisos, un Amerikas jaunatne, kas mīl nopietnu mūziku, tās vietas dēvē par „Star light section". Un tiešām tur sēdot, katrs jūtas tuvāk debesīm. Pāri preti kalnos mirdz „Piligrimage Play" teātra ugunis, augstākā kalnā zaigo elektrības gaismots krusts. Gaisu viļņo cikažu čirkstēšana, un mēness un zvaigznes šķiet tuvas.

31. jūlija vakarā koncerta sākumā orķestris atskaņoja Henrideli. Losandežlosas slavenais Filharmonijas orķestris ir pirmklasīgs, komponists lielisks. Es pa daļai klausos mūziku, pa daļai sajūtu nakts burvīgumu. Reizumis manas domas aizklīst tālu prom. Mūzika atraisa sen aizmirstas jūtas, atmiņā ataust sen aizmirsti notikumi . . .

Pēc starpbrīža uz skatuves uzkāpj jauns, mazliet straujš kustībās jauneklis.

Piesēdies kie klavierēm, Van Kliberns atskaņo sava visiemīlotākā komponista Rachmaņinova 3. koncertu.

Dzirdēts ir daudz labu mūziķu, bet Van Kliberns nav pianists, par kuru varētu teikt labs, brīnišķīgs, vai kuru varētu analizēt no tīri mūzikālā viedokļa, lai sniegtu kaut kādu sajēgu par to, kāds viņš ir, jo Van Kliberns ir kaut kas absolūti neparasts, kaut kas nekad nedzirdēts. Ģenijs, kas reti parādās uz šīs planētas. Milzīgā auditorija ir sastingusi. Saspīlētā, neparastā uzmanībā visi seko katrai notij, ko atraisa no instrumenta mākslinieka pirksti.

Ar visu būti sekoju mūzikai, man nav vairs nekādu atmiņu, nedz sajūtas, kur īsti atrodos. Mani ir sastindinājusi kāda neparasta burvība. Kad viņš beidz, auditorijai pāršalc tā kā izbrīnas vaidiens. Esmu gluži nesaprašanā, kas īsti notika . . . man jāpiespiežas, lai atgrieztos no kādas skaistas pasaules reālitātē.

Šo koncertu apmeklēju kopā ar vienu amerikānieti un latvieti Suzannu Munča kundzi. Uz mājām braucot, mēs analizējām pārdzīvoto un mums visām trim tas bijis vienāds.

Mūsos ir savāda laimes izjūta, ka liktenis mums bijis labvēlīgs, atļaudams mums piedzīvot šo vakaru. Mēs pārrunājam arī par to, cik savādi tas ir, ka mūsu laikmets radījis ģeniju mūzikā. Amerikas mākslas džungļos, kur televizijā dzīvnieciskās jūtas izkliedz Preslijs, kur saldais Liberači zelta frakā pelna miljonus, katru nopietņu mūziku pārvērzdams cukurūden. Kur māksla ir tikai labs veikals, kur katrs pūlas visādiem trikiem pievērst sev uzmanību, kaut kur Teksasā, starp eļļas avotiem un bagātajiem liellopu farmeriem, uzaug zēns, kas, savas mātes vadīts, paiet gaŗām seklai slavai.

Kā bērns viņš sapņo par zelta medaļas iegūšanu Maskavā, jo to tur ieguvis arī viņa ideāls — Rachmaņinovs. Tikai starpība ir tā, ka Rachmaņinovs bēga no Maskavas uz Holivūdu, bet Van Kliberns devās uz Maskavu, jo apšaubāmi ir tas, ka bez Maskavas akcepta mēs šo lielo mākslinieku būtu dzirdējuši šogad Holivūdā atskaņojam Rachmaņinovu.

Amerikā var dzirdēt un redzēt vislabāko, kas ir mākslas pasaulē, bet Amerika vēl neprot pati atrast savus mākslinieķus. Tā joprojām meklē skanošus vārdus . . . jo skanošs vārds ir labs veikals. Normālā ceļā te retais iegūst vārdu, retais izaug līdz nopietnai mākslai. Un cik labs arī mākslinieks būtu, grūti atrast ceļu bez lielās reklāmas, tā maksā naudu un nopietnā mākslā ieguldīt naudu ir riskanti, drošāki ir padarīt slavenu Preslīju . . . ir vieglāk izpatikt pūlim, kā mācīt pūli — saprast īstu mākslu.

Van Kliberns savu vārdu ieguva Maskavā. Tā nu ir reklāma, kas nevienam nekā nemaksāja . . . Un nav ko brīnīties, ka viņš nolēmis spēlēt Briselē kopā ar Maskavas simfonisko orķestri. Lieliska propaganda Maskavai!

Kā tas arī būtu, mūsdienu Orfejs ir izkāpis no Teksasas eļļas avotiem, un visur, kur skanēs viņa atraisītā mūzika, viņš savaldzinās dvēseles . . . rādīs tām uz brīdi mūžīgo skaistumu un nospiestām dvēselēm viņš būs ticība, ka skaistums pastāv un pastāvēs, un spēj šķīstīt cilvēku, jo viņš pats ir ģenijs, ko nespēja nokaut materiālā pasaule.

APKĀRT ZEMES LODEI

Ⓞ Franču mākslas akadēmija nesen iesūdzējusi tiesā angļu „Tillmore" velosipedu fabriku par tēlnieka Rodēna (Rodin) skulptūras Domātājs nelietīgu lietošanu. Minētā firma bija ievietojusi kādā angļu laikrakstā sludinājumu ar slavenās skulptūras fotogrāfiju, zem kuŗas parakstīts: „Es domāju . . . es domāju . . . es domāju, es pirkšu Tillmore divriteni."

Ⓞ Jau vismaz kādus desmit gadus Itālijas ciema Rovereto baznīcas zvaniķim nikojies viņa modinātājs pulkstenis, kādēļ viņš vienmēr nelaikā raustījis zvana stundu sišanas mēli. Ciema iedzīvotāji par šādu zvanīšanu bijuši tik sapīkuši, ka beidzot sametuši naudu, lai uzdāvinātu zvaniķim jaunu modinātāju. Taču arī pēc tam, īpaši naktīs, zvaniķis turpinot sist stundas, kā viņam ienākot prātā.

Ⓞ No kāda beļģu cietuma (Braine - L'Allend) pēc ilgāka soda izciešanas atbrīvots kāds vecs kramplauzis. Stundu vēlāk policija viņu iespundēja cietumā atpakaļ, jo kramplauzim ceļš, ejot kājām no cietuma līdz mājām, šķitis par garu, kādēļ viņš pievācis ielas malā atstāto divriteni, kas piederējis vietējam žandarmērijas priekšniekam.

Ⓞ Parīzes suņu kapos uzcelts piemineklis krievu „sputņika" sunim „Laika", kuŗš miris kā zinātnes moceklis un palicis neapbedīts. Piemineklī atklāja plecīgs šimpanzē.

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,

11 Alexandra Gdns,

London, N. 10. Tel. TUD 0871,

piejem un sniedz informāciju, piejem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

SAULAINES SAULĒ UN VĒJOS

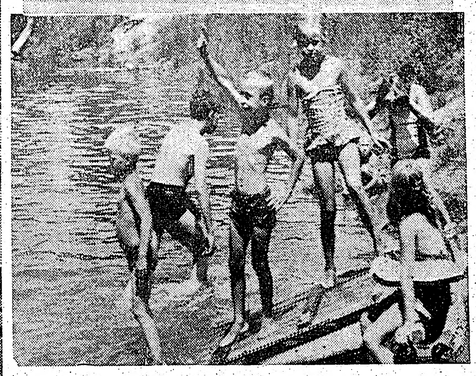

Jaunākās paaudzes Masku ballē Toronto Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē atzinību guva augšējā attēlā redzamās „dāmas" maskās: 1. r. no kr.: Ilona Krūmiņa, Inese Zemīte un Inta Hanzena; 2. r.: Laila Zemīte un Sarmīte Reitmane.

Apakšā: jūsmīgajiem svētku dalībniekiem savu veldzi deva Natavasagas upes straujie ūdeņi.

Pa kr. augšā: Saulaine jaunie volejbolisti, kas divos setos pieveica savus viesus no Sidrabenes. Aizmugurē pa kr. redzams Saulaines nometnes komandants Arnis Freibergs.

Apakšā: lielais ritenis Natavasagas upē; to svešie steidzīgie ūdeņi nemitīgi griež uz . . . māju pusi. J. Kreiļa uzņ.

Jāņa Zuntaka vinete.

Un tad viņš pie šīst:

„Citādi, ja vien ticībai tas nav par piedauzīšanu un teoloģiski nesaceļ lielu troksni, favorītēm vai favorītiem piemīt sava veida cēlums. Jo tas ir nenoliedzams nopelns, ka šāda persona spējusi valdnieku ieprieēēt no tiesas, veicinot labu veselību un omu."

☆

„Stāvi nu te kā pie pulvera pagraba durvīm" — čukstēja Viņas Gaišības kambarkungs fon Fitinghofs otram kambarkungam baronam Keizerlingam.

Viņas Gaišība Anna Ivanovna bija ieslēgusies.

Viņas Gaišība rakās pa pasaules dāmu mīlestības vēstulēm grāfa Morica koferī.

Maskas, zaļgani brūni amoreti viedās uz hercogienes guļamistabas durvīm.

Amoreti ar uzpūstiem locekļiem, aizmilzušiem acu plakstiem, ar ķemīgiem mironu smaidiem. Kā noslīkušu bērnu līķiši.

Iekšā bija klusums.

Attālā priekštelpas kaktā diez kāda iemesla dēļ gaidīja vēl ciemiņš, kņazs Daņilovičs Meņšikovs.

Pa pavērtu loga rūti viņš lūkojās pagalmā. Turp, pāri, kur vēl spīdēja vientuļa gaisma grāfa Morica istabās.

Hercogiene bija atteikusies Moricu pieņemt.

Viņa nevēlējās ar to runāt, viņa rakās pa vēstuļu koferi — un Morics bija liekās rūpēs par to. Audienci viņš nedabūja. Hercogienei bira asaras, bet viņa bija nepielūdzama. Bīriņš pats to redzēja.

Arī Meņšikovam viņa atteica audienci.

Pēc tam viņa bija ieslēgusies.

Galu galā tā bija Bīriņa vaina. Koferi taču viņš tik neiespējamā kārtā bija iespēlējis tikumīgajai hercogienei rokās.

Tikuma apziņa . . . jā, tā ir dīvaina lieta.

Klusums aiz biezajām, grieztajām durvīm. Abu kamkarkungu nelaimīgās sejas. Uz ko gaidīja Meņšikovs? Bīriņš viņam bija pārtulkojis bargās vēstules landrātiem. Vai ar to šovakar nepietiktu? Ak, kas par dienu . . . domāja Bīriņš, skatiem klejodams no kambarkungiem uz Aleksēju Daņiloviču Meņšikovu, kas, rūti pavēris, domīgs lūkojās tumšajā pagalmā.

Ikviens laikam juta tūkstam hercogiens vientuļību aiz slēgtajām durvīm. Ņirdzīgās maskas, uzpampušie amoreti blenda aizmilzušām koka acīm. Bīriņš samirkšķināja savus miegainos plakstus, vērdamies uz durvju rotājumiem, kuŗus garlaicība un ilga gaidīšana tik daudz reižu likusi pētīt. Pat ziedi, stādi tur griezti . . . Dīvaini. Kā viņš to nebija ievērojis? Drīgenes? Vai to neviens nekad nebija pamanījis, ka kokgriezējam ņirgas prātā, un amoretus viņš izgriezis kā mirušus bērnus un ziedus kā drīgenes?

Aleksejs Daņiloviča Meņšikovs pēkšņi sakustējās. Paņēma vienu no svečturiem, pacēla pret pavērto logu. Iepūta vasaras nakts vējš, sveces plīvoja.

Izklaidīgi — vai šķietami izklaidīgi — kņazs nolika svečturi uz palodzes un, lempīgi sagrozīdamies, ne vārda neteikdams, nevienu neuzlūkodams, izlāčoja no hercogienes priekšistabām, pazuda portjēru ēnā.

Kambarkungi saskatījās.

Tad pa pavērto rūti ieskanējās daudzu apkaltu zābaku grabēšana uz pagalma akmeņiem.

Atkal kambarkungi saskatījās. Sveces nemierīgi plivoja vējā. Koka maskas aizpampušas ņirdza, drīgeņu apvītas.

Klusums aiz durvīm.

Beidzot hercogiene lika iesaukt Bīriņu, sekretāru. Un tā bija pavēla stunda.

Sveces dega pie atraitnes naktsgaldiņa. Uz tā svešu sieviešu mīlestības vēstules Moricam, sīrīžu bruņiniekam. Un Bīriņš tuvojās gultai ar melni zeltoto segu. Augstu gaisā, baldahīnā, vāji vizuļoja zelta brokāti, bārkstainas, pušķainas ēnas zibinājās gar sienām kā mošķi, rēgaini vēži un milzu zirnekļi. Hercogiene - atraitne sēdēja spilveniem apkrāvusies, lielu pēli starp kājām un klēpī ievīstījusi. Pār segu visapkārt sakaltušas ziedlapiņas izkaisītas, rēgojās pat kāda sveša, blonda matu cirta, kas laikam slēpusies Morica vēstulē. Gaisā lēni virmodamas griezās dūnas, pūkas un spalvas no pēļiem un spilveniem. Vai Anna Ivanovna būtu tos plucinājusi aklās dusmās?

„Lūk, neķītrā pasaule" — teica hercogiene ledaini.

„Kas es esmu viņam? Svešu kuņu apmīzts ļelgavas slieksnis."

„Jūsu Gaišība, sievietes cēlums ir piedošanā."

„Kaučuk jele piesmējis savu māti, Bīriņ, v a i e s e s m u s i e v i e t e Vai pasaule mani par tādu iedomā? Kā ar mani apietas! Bīriņ — vai kāds mani tur par sievieti?"

Nikni viņa izšņāca šos vārdus, dusmās atsviedās spilvenos, nomezdama mežģiņu lakatu no pleciem. Dižās krūtis novilņoja kailas, smagi nosliga, uzlīgoja augšup, dusmu elpas mestas, niknu dūru kopā spiestas.

„Suns, pat tu mani neturi par sievieti!" — viņa aizsmakusi iekliedzās.

Apklusa spēji, lūpā iekozdama lieliem, melniem, tukšiem redzokļiem Bīriņā lūkodamās.

☆

Pa to laiku Meņšikovs bija licis lietā savu miesassardzi. Nakts tumsā krievi kņa mēģinājuši iekļūt pils spārnā, kur mitinājās Morics, jaunais hercogs, vēl joprojām Annas Ivanovnas viesis.

Sāds uzbrukums bija nejēdzīgs, bīstams triks. Nakts vidū no Morica mitekļa logiem sāka sprakstēt spēji, spaigi, labi mērķēti šāvieni.

Vai Meņšikova plāni būtu Moricam izpausti? Jeb vai tā bija gluži dabiska un saprotama karavīra piesardzība, pareizi izlīktas sardzes — par spīti pils miera likumam, kuŗu pārkāpt būtu pret katru goda jēdzienu?

Meņšikovs to pārkāpa. Pagalmā gulēja beigti krievi, kad pils sardzei izdevās apšaudīšanos izbeigt.

Anna Ivanovna ziņojumu no pils komandanta saņēma, turpat savā guļamistabā pie kamīna sēdēdama, smāgajā melnā ar zeltu izšūtajā segā satinusies. Dāmu svīta stāvēja pa gabaliņu, pārbiedētām ziņkārēs pilnām sejām, bet Bīriņš, sekretārs, dīvaini saburzījies, ar izplūkātu parūku galvā, pēļu spalvām aplipis, kamīnā maisīja kaut kādus degošus papīrus.

Komandants ziņoja, ka ne Meņšikovs, ne grāfs Morics pilī neesot atrodami. Kņaza gulta stāvot neaiztikta. Grāfa Morica gultā turpretī . . . Hercogiene komandantu pārtrauca, izraidīja visas dāmas, atkal aizslēdza durvis, un pavēlēja komandantam teikt taisnību.

Grāfa Morica gultā esot bijusi kāda jauna debitante no pašas hercogienes jaunajām galma dāmām, smagā reibuma miegā.

☆

33.

„Es nemaz negribu zināt, kuŗa tā ērzelnīca ir" — teica hercogiene gausi. „Lai viņa pazūd bez pēdām, kaut viņu neviens neredzētu."

Anna Ivanovna atkal bija atsēdusies gultā, plucināja un burzīja spilvenu. Tam, pēc Bīriņa rokas grāmatas ieteikuma, vīles bija uz iekšu un stūrī zīmogs. Lai taupītu firstu dārgās dūnas un spalvas.

„Es tiešām negribu zināt" — stingā balsī atkārtoja hercogiene. „Tālab izraidīju bābas. Kur tā pieguļētāja palika?"

„Turpat" — atbildēja komandants. „Ar sardzi pie durvīm. Grāfu Moricu es būtu arestējis par pils miera laušanu. Un kņazu tāpat. Bet nekad vēl neesmu arestējis plikas meitas. Es viņai pārsedzu segu, uzmetu visas galma dāmas drēbes, kas pa grīdu bija izkaisītas, krelles ar krucifiksu pašā virsū. Pieliku zieģeli durvīm, atstāju sardzi ārpusē un nāku ziņot."

„Vai jūs viņu pazināt?" — vaicāja hercogiene.

„Nē, Jūsu Gaišība. Seja bija vienīgais, ko neredzēju. Apkārt negriezu, lāga nezinu, kam uz viņu tiesības . . . "

Hercogiene nebrīdinādama svieda kristalla ūdens karafi. Komandants atlēca sāņus, karafe saškīda pret kamīna dzegu, ūdens nočūkstēja dedzināmos papīros, apšļāca Bīriņu ,apbēra viņu ar smalkām mirdzošām drumslām.

Bīriņš iztrūcies nopurinājās.

„Hā, kā suns" — nošņācās hercogiene, no otras karafes degvīnu mēriņā ieliedama. Izdzēra ar vienu vilcienu. Pielēja,pastūma līdz galda stūrim, pamāja komandantam.

„Dzer. Uz izbailēm. Citreiz nekaitīni mani."

„Uz Jūsu G..sības veselību, laimi un ilgu mūžu" — teica komandants. Pieši nodžinkstēja, komandants saslējās stalti, dzēra, atlika mēriņu un nokrimšķināja.

Parūkā viņam mirdzēja smalkas kristalla drumslas no izšķidušās karafes.

Bīriņš noņēmies lūkojās uz hercogieni.

Viņa pamāja, un Bīriņš pienāca klāt. Hercogiene pielēja arī viņam mēriņu.

„Dzer, Ernest Karlovič" — viņa teica paklusu. „Vai tu man palīdzēsi? Es paļaujos uz tevi."

Hercogienes brandvīns bija aplam stiprs, riklē iegriezās kā degošu salmu grīste.

„Jūsu padevīgs kalps" — teica Bīriņš neskanīgi.

„Komandant, pagaidiet brīdi ārpusē" — teica hercogiene. Durvis ar drīgenēm un uzpampušajiem bērniņiem aizvērās. Viņi bija atkal vieni.

„Vai to meitu nevar kaut kā dabūt starp mironiem pagalmā?" — čukstēja hercogiene, kautriem pirkstgaliem taustīdama zīmogu spilvena stūrī. Rokas Annai Ivanovnai bija smalkas daiļas un vāras.

„Līķi būs jau novākti," viebdamies teica Bīriņš.

„To mauku arī varēja novākt," čukstēja hercogiene. „Parūpējies, Ernest Karlovič."

No laipnā lūguma Bīriņam pārskrēja drebuļi.

„Neesmu bende, Jūsu gaišība."

Ar vienu lēcienu lielā sieva bija kājās. Bīriņš juta savu mežģiņu žabo notirkšķam, kruzuļainais kaklauts sažņaudzās viņam ap rīkli, dzirksteles šķīda acīs . . .

Viņš atslīga uz hercogienes gultas malas. Ar kaunu bija jāatzīst, ka Anna Ivanovna viņu sapurinājusi kā kucēnu.

Ernests Johans Bīriņš mirkšķināja acis. Lielās krūtis, atkal kailas, tumši pietūkušiem galiem, šūpojās turpat acu priekšā.

Hercogienei bija noslīdējusi sega, kuŗā viņa tinās.

„Valdi muti, sivēn" — viņa šņāca „Ja tu gribi man kalpot, tad mans gods ir tavs gods, mans kauns tavs kauns. Un nekā cita vairs! Saprati? Es negribu zināt, kāds vārds tai pavēderei grāfa gultā, kāda padauzas dvēsele guļ dzēruma miegu. Pakaļa bijusi, pakaļa lai būtu! Izvāc viņu no turienes! Un lai neviens, pie svēto mocekļu drausmīgās nāves, neuzzina, kas viņa tāda!"

Annas Anna Ivanovnas acis dega.

„Saprati? Izvākt no pils! Un tūlīt! Dari to viens! Bez lieciniekiem! Lai ne gailis pakaļ nedzied!"

„Gaišība . . . Vai jūs saucāt?"

Durvis bija pavērušās, iespraucies komandants.

Viņš sastinga, ieraudzīdams Annas Ivanovnas lielo, klajo miesu.

Diezgan mierīgi hercogiene atraitne savāca melni zeltaino segu un atkal tajā ietinās.

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJ

NO ATMIŅU KRĀJUMA

II

Kad nu Valle bija galīgi atteicies no recenzenta pienākumiem, Zeiferts kādu dien' nolika man priekšā Nacionālās operas brīvkarti un pateica, ka nu man tas krusts būšot jānes. Es gluži vai pārbijos, jo viņš nekad agrāk par to nebija ieminējies. Gan atrunājos ar saviem jaunajiem gadiem, vajadzīgās pieredzes un zināšanu trūkumu, bet Teodoram tomēr izdevās mani pierunāt, norādot, ka pāris manu vecāko studiju biedru — Jēkabs Graubiņš un Jēkabs Vītoliņš — jau producējas dienas presē. Viņš vēl piemetināja, ka, reizi mēnesi nododot apcerējumu, man būšot pietiekami laika visu mierīgi pārdomāt un apsvērt un savu spriedumu pareizību vai nepareizību pārbaudīt pēc autoritatīvāku kollēgu, piem., Jāņa Zālīša vai Jēk. Mediņa recenzijām. Bet no viena gan viņš bridināja — nelasīt citu atsauksmes, pirms pats neesmu uzrakstījis savu, un ieteica to darīt tūliņ pēc izrādes vai koncerta. Tas bija labs padoms, un pie tā savā darbā arī pieturējos. Redzot, ka kollēgu un manas domas galvenos vilcienos saskan, auga drosme un paļāvība saviem spēkiem. Kad vēlāk, strādājot rīta laikrakstā „Latvis", man recenzijas bija jānodod pēc koncerta tai pašā vakarā, šī vingrināšanās „Mēnešrakstā" man bija devusi krietnu pamatu zem kājām

Mēnešrakstam bija jāraksta vienīgi par Nacionālās operas pirmizrādēm, simfoniskiem un kamermūzikas koncertiem, palaižot secen Rīgas ikdienas koncertu plūdus. Programmas parasti jau bija zināmas labi iepriekš, tāpēc ikvienu atskaņojamo darbu jau pirms izrādes vai koncerta varēju papētīt un to klausīties, savu tiesu sagatavojies. Nošu materiālu ieskatam labprāt atļāva Neldnera vai Edgara Rodes mūzikāliju veikali, un šo to varēja atrast arī konservatorijas bibliotēkā. Tā dažkārt biju spiests iepazities ar skaņdarbiem, kuŗus citos apstākļos nez' vai būtu tik driz cilājis.

Tā nu biju iesēdies tā saucamā „piektajā rindā", kur operā un tāpat koncertzālēs parasti piešķīra vietas mūzikas recenzentiem. Tur nu sēdēju cienīgi, nopietnu seju vērodams skatuvi un dziedātājus, vislielākā pašapziņā meklēdams kādu aplamu noti, kur piekerties. Ja tādu laimējās atrast, tad tūliņ ar pārākuma žestu bāzu vainīgajam pirkstu aci, neapjēgdams, ka tā ir tikai niecīga „iespiedumkļūda" vai izlaista

(154. turpinājums)

„Maikls domā par visiem labi, bet vi tēvocis. Un bez tam viņš ir tik labs, ka, ja ar viņu sākt runāt, vēl netikusi pie vārda pinkšķēt. Tā kā tā tur nekas labs neiznāk gads vēl jāizcieš," studente atmeta ar rok

„Bet kāpēc pārpūlēties? Tev ir kādi d un māsas, no kuŗiem lielākā daļa esot jau gi. Vai tiem nevienam nerodas doma, ka vis skolas pēdējā gadā varētu tev palīdzēt?"

„Mani brāļi un māsas?" Sibilla lielā skatījās ārstē. „Lūk, tas ir tas, ko tādi kā nespēsit saprast. Jūs esat no bērnu dienām gaiša galva ir augstākā vērtība, mēs esam tikai pilnā makā slēpjas laime. Mani brāļi nespēj izgudrot, kāpēc man jasitas jau gad du, jābāž galvā lietas ar apšaubāmu noz tēva un radu veikalos jau piecpadsmitg sākt pelnīt naudu un nodibināt cienījamu niem nav bijis laika pat nobeigt brīvo pub skolu. Peļņas iespējas bija pārāk labas, la stu laiku. Katra godīga meita manos gado las ģimenes māte. Es esmu vecmeita. Mana gadīgai māsai jau ir četri bērni, un gaida esmu visai ģimenei par negodu. Xupat stā na māte gaidot divpadsmito . . . Vai tā v neklīstu par vienkāršu bezgodīgu avantūr ķi? Un tādai būtu jāpalīdz? Hā," viņa sašuta. „Vai šajos apstākļos arī medicīnas dumi pret sievieškārtas studentēm loģiskā skan ar mājas filozofiju? Skolai taisnība — būt ļoti laba studente. Man jāpelna maize dabūt stipendiju, jo man nav tik labas a viss tas sasaistās burvju riņķī. Un vai —

ĢIRTS SALNAIS

SAULĒ UN VĒJOS

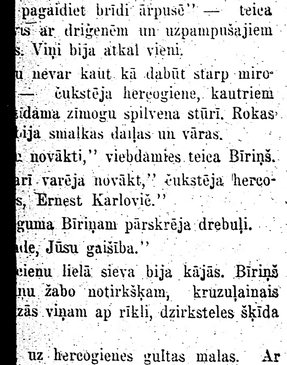

ballē Toronto Sv. Jāņa draudzes tautiņbu guva augšējā attēlā redza- . no kr.: Ilona Krūmiņa, Inese Ze- r.: Laila Zemīte un Sarmīte Reit-

ku dalībniekiem savu veldzi deva ūdeņi.

aunie volejbolisti, kas divos setos idrabenes. Aizmugurē pa kr. re- komandants Arnis Freibergs.

avasagas upē; to svešie steidzīgie . māju pusi. J. Kreiļa uzņ.

stūma līdz galda stūrim, pamāja

ilēm. Citreiz nekaitini mani."

sības veselību, laimi un ilgu mūžu" ts. Pieši nodžinkstēja, komandants ra, atlika mēriņu un nokrimšķinā-

mirdzēja smalkas kristalla drum- karafes.

es lūkojās uz hercogieni.

un Biriņš pienāca klāt. Hercogie- m mēriņu.

Karlovič" — viņa teica paklusu. zēsi? Es paļaujos uz tevi."

brandvīns bija aplam stiprs, rīklē u salmu griste.

s kalps" — teica Biriņš neskanīgi. pagaidiet brīdi ārpusē" — teica ts ar drīgenēm un uzpampušajiem s. Viņi bija atkal vieni.

u nevar kaut kā dabūt starp miro- — čukstēja hercogiene, kautriem idama zīmogu spilvena stūrī. Rokas bija smalkas daiļas un vāras.

novākti," viebdamies teica Biriņš. ari varēja novākt," čukstēja hercogiene, Ernest Karlovič."

guma Biriņam pārskrēja drebuļi. ļe, Jūsu gaišība."

ienu lielā sieva bija kājās. Biriņš nu žabo notirkšķam, kruzuļainais zās viņam ap rīkli, dzirksteles šķīda

uz hercogienes gultas malas. Ar st, ka Anna Ivanovna viņu sapuri-

ans Biriņš mirkšķināja acis. Lielās las, tumši pietūkušiem galiem, šūpo- riekšā.

bija noslīdējusi sega, kurā viņa tinās.

sīvēn" — viņa šņāca „Ja tu gribi mans gods ir tavs gods, mans kauns nekā cita vairs! Saprati? Es negribu s tai pavēderei grāfa gultā, kāda pa- ļu dzēruma miegu. Pakaļa bijusi, pa- vāc viņu no turienes! Un lai neviens, ļu drausmīgās nāves, neuzzina, kas

Ivanovnas acis dega.

vākt no pils! Un tūlīt! Dari to viens! ! Lai ne gailis pakaļ nedzied!"

. Vai jūs saucāt?"

pavērušās, iespraucies komandants. ga, ieraudzīdams Annas Ivanovnas lie-

nierīgi hercogiene - atraitne savāca egu un atkal tajā ietinās.

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ RINDĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

II

Kad nu Valle bija galīgi atteicies no recenzenta pienākumiem, Zeiferts kādu dien' nolika man priekšā Nacionālās operas brīvkarti un pateica, ka nu man tas krusts būšot jānes. Es gluži vai pārbijos, jo viņš nekad agrāk par to nebija ieminējies. Gan atrunājos ar saviem jaunajiem gadiem, vajadzīgās pieredzes un zināšanu trūkumu, bet Teodoram tomēr izdevās mani pierunāt, norādot, ka pāris manu vecāko studiju biedru — Jēkabs Graubiņš un Jēkabs Vītoliņš — jau producējas dienas presē. Viņš vēl piemetināja, ka, reizi mēnesī nododot apcerējumu, man būšot pietiekami laika visu mierīgi pārdomāt un apsvērt un savu spriedumu pareizību vai nepareizību pārbaudīt pēc autoritatīvāku kollēgu, piem., Jāņa Zāliša vai Jēk. Mediņa recenzijām. Bet no viena gan viņš brīdināja — nelasīt citu atsauksmes, pirms pats neesmu uzrakstījis sāvu, un ieteica to darīt tūliņ pēc izrādes vai koncerta. Tas bija labs padoms, un pie tā savā darbā arī pieturējos. Redzot, ka kollēgu un manas domas galvenos vilcienos saskan, auga drosme un paļāvība saviem spēkiem. Kad vēlāk, strādājot rīta laikrakstā „Latvis", man recenzijas bija jānodod pēc koncerta tai pašā vakarā, šī vingrināšanās „Mēnešrakstā" man bija devusi krietnu pamatu zem kājām

Mēnešrakstam bija jāraksta vienīgi par Nacionālās operas pirmizrādēm, simfoniskiem un kamermūzikas koncertiem, palaižot secen Rīgas ikdienas koncertu plūdus. Programmas parasti jau bija zināmas labi iepriekš, tāpēc ikvienu atskaņojamo darbu jau pirms izrādes vai koncerta varēju papētīt un to klausīties, savu tiesu sagatavojies. Nošu materiālu ieskatam labprāt atļāva Neldnera vai Edgara Rodes mūzikāliju veikali, un šo to varēja atrast arī konservātorijas bibliotēkā. Tā dažkārt biju spiests iepazīties ar skaņdarbiem, kurus citos apstākļos nez' vai būtu tik drīz cilājis.

Tā nu biju iesēdies tā saucamā „piektajā rindā", kur operā un tāpat koncertzālēs parasti piešķīra vietas mūzikas recenzentiem. Tur nu sēdēju cienīgi, nopietnu seju vērodams skatuvi un dziedātājus, vislielākā pašapziņā meklēdams kādu aplamu noti, kur pieķerties. Ja tādu laimējās atrast, tad tūliņ ar pārākuma žestu bāzu vainīgajam zem nāss Ivanovnas lie- nierīgi hercogiene - atraitne savāca egu un atkal tajā ietinās.

(Turpinājums sekos)

Ed. Freimanis

KARAVIRAM

Iemācies paciest un smaidīt
Kā nelga vai ieslodzīts zvērs.
Tava daļa ir pāraugt un gaidīt.
Rītu būs varena ausma,
Tu celsies kā saucēja balss.
Zemei pārplūdīs sidraba gaisma;
Nāks pasaulu sākums un gals.

Gaidi un pacieties klusu,
Dievs taisnīgus likteņus kals.
Tici rītam un neej uz dusu.

VALDEMĀRS TONE PIEPILDĪJIS SAVU SŪTĪBU

Valdemārs Tone pārkāpis mūžības slieksni. Pirms pavadīt aizgājēju neatsaucamajā gaitā, acis grib vēl pārslīdēt viņa audekliem, kas klāj darbnīcas sienas.

Uz veļu galdiņa zem mārtiņrozēm, kuŗas viņš tik labprāt gleznoja, stāv āboli un vīns, liets viņam, bet tiem viņš varēs pieskarties vairs tikai savām neredzamajām rokām.

Starp darbiem daži vēl tikko kā aizsākti. Tur kāds ogles uzmetums ar 27. maija atzīmi. Kā pēdējais vēl nepabeigts palicis sūtņa K. Zariņa portrets. Dienā, kad meistars aizvests uz slimnīcu, viņš vēl strādājis pie Klusās dabas ar zilo vāzi, pildītu otām, un āboliem uz sakrokotā galdauta.

Te pamirdz kāda sidrabaina gaisma, mijoties ar dziļu ēnu, tur iezaigojas siltas krāsas laukums pretstatā dzidrajām vēsajām masām. Vēl citur akcentēti gaismas atspīdumi, bet pati gaisma, nākdama no neredzama gaismas avota, noklususi.

Audeklos zaigo latviskas dvēseles sirsnīgums. Bez tiekšmes uz skaļumu, ļoti vienkāršiem, bet suverēni pārvaldītiem izteiksmes līdzekļiem gleznotājs izteicis savu pasaules uzskatu.

Meistara smalkjūtīgo māksla nav skārusas gleznieciības ideju galejības. Daudz, ja uzmetis skatu tām, viņš gājis tālāk. Vienpatis, brīvas un neatkarīgas gribas vadīts, viņš ir piepildījis savu likteņa ļemto sūtību.

Vērotājs, ļaujoties savām aistētiski akcentētām iejūtām, gūst svētku noskaņu Tones gleznu priekšā. Liekas, ka aiz muguras pazīstama balss teiktu: „To es vēl nepabeidzu, gribu turpināt." Un cilvēks jūtas ieaijāts Tones personības lokā, no kuŗa viņš ne grib, ne var vairīties vai bēgt.

Liekas, ka tagad meistars sasniedzis to neredzamo, ko ar redzamiem līdzekļiem tik ļoti atklāt centusies viņa gleznotāja sirds. Cieminš vaicā, no kurienes nācis tas lielais garigais spēks, kas veidojis vairāk nekā vienu latvju gleznotāju audzi.

Sākot ar izlaušanos no Rīgas mākslas skolas visai lokālajām tradicijām, ar mākslas ceļojumiem un studijām Rietumeiropā, Penzas mākslas skolā, strēlnieku laikā pašpašāvīga eksperimentātora gars pavadījis meistaru visās viņa mākslas gaitās. Zaļā puķe, ekspresionisti, Rigas grupa, Mūksala . . . Mākslas Akadēmija . . . tikai daži vārdi laika skrejā.

Darbi radīti un zaudēti, palikuši dzimtenē un izklīduši pa visu pasauli, kur vien vedušas latvju gaitas.

Laikmets, kad dzīvoja un strādāja Valdmārs Tone un viņa laika biedri, uzskatāms latvju gleznieciebā par visvairāk guvušo.

Latviskā gleznieciības stila meklējumus tikai rets risinājis tik sekmīgi kā viņš. Vai brīnums, ka viņa mācekļu un apbrīnotāju pulks ir tik liels. Vislatviskākais viņš, liekas, ir savās ģimetņu sērijās — Ilzes un Annas. Cienīdams sava gara līdziniekus, renesanses meistarus, Tone izveidoja savu koloritā un gaismēnās mierīgi līdzsvarotu stilu, sakausēdams to ar viņam raksturīgo apgarojumu un kontemplātivu noskaņu.

Viņš pārstāvējis latviešu gleznieciību visās lielākajās izstādēs Latvijā un ārpus Latvijas, visur, kur viņa laikā ir rādīta mūsu māksla.

„Par lielu portretu gleznotāju Toni padara viņa spēja apvienot klusās dabas gleznotāja bezkaislīgo prieku par materiāliem objektiem ar cilvēcību, kas viņu ierindo vienkopus ar Rembrantu", ievadvārdus Tones monografijai noslēdz angļu kritiķis Eriks Ņūtons.

Īstens latvietis beidzis lielo cīņšanu. Labākie angļu ārsti gan pāris gadus aizkavēja nieru darbības apstāšanos, bet nevarēja novērst Dieva likto brīdi, kad meistaram vajadzēja slēgt savas acis Gaja hospitālī, Londonā 30. jūlijā, pulkst. 3.30 no rīta.

Vēl mirklis, un gaišā mierā iestingušo Valdemāra Tones seju apņems liesmas . . . līdz viņa pelnu atdusai Latvijas smiltīs.

No nelaika ar vainagiem un ziediem atvadījās sūtņa K. Zariņa kundze, no sūtniecības — padomnieks T. V. Ozoliņš, LNPL — A. Abakuks, Ceļa Zīmēm — J. Andrups, LBL — A. Jērums, DVF un Mākslinieku kopas — E. Žilinskis, Akadēmijas audzēkņiem — A. Mazītis un vēl daudzi citi.

Ēriks Žilinskis

LAKSTĪGALA NO ZVIEDRIJAS

Kolorātūrdziedone Elza Zīverte pošas un Sav. Valstīm un Kanadu.

Par savu iecerēto koncertturneju, ko organizē Krolla Kultūras birojs, šarmantā dziedātāja stāsta:

„Ar lielu prieku gatavojos gaidāmajai turnejai pa Jauno pasauli, slīpēju programmā paredzētās dziesmas un mācos jaunas. Par sevi varu pastāstīt, ka Rīgā paguvu nodziedāt tikai vienu koncertu, un zīmīgi, ka arī toreiz to — kā jaunai iesācējai — rīkoja Krolla Mākslas aģentūra. Arī tagad šis kultūras birojs, šoreiz Čikāgā, rīko manu turneju. Zviedrijā kādu laiku papildinājos pie Marijas Vinteres. Diemžēl, viņa pārcēlās uz citu pilsētu, bet es vairs no dziedāšanas vaļā netiku," atzīstas dziedone.

Zīverte domā, ka dziedāšanu ir grūtāk atmest nekā smēķēšanu, jo, kas to reiz sācis, ir neglābjami pa galam! Tā arī viņa turpina dziedāšanas studijas pie slavenākās dziedāšanas paidagoģes — Britas fon Vegesackas.

„Zviedrijā nopietnas mūzikas cienītāju nav daudz", stāsta E. Zīverte, „visā valstī ir tikai viena pastāviga opera — Stokholmā, viens apvienots operas un operešu teātris Gēteborgā, un ceļojošā opera. Tādēļ lielākā daļa zviedru dziedātāju spiesta meklēt un arī atrod sev darbu citās zemēs, visvairāk Vācijā un Austrijā. Arī es 1955. un 1956. gadā dziedāju Vācijā, galvenokārt darba vīru nometnēs un Vācijas radiofonā. Liels gandarījums bija lasīt Vācijā iznākušajos laikrakstos pazitīvas kritikas. Tā „Latvijā", cita starpā, Kaizerslauternas kritiķis rakstīja: „. . . . Šis koncerts izrādījās otrs sarīkojums, kuŗu katrs labprāt baudītu vēlreiz — kaut vai tikai dažas stundas vēlāk."

„Labās atsauksmes savūkārt izraisa mākslinieka tādu varēšanu, kas citos apstākļos gruzd bet neuzliesmo, jo izpildītājs mākslinieks allaž ir atkarīgs no publikas: jo vairāk publika spēj uzņemt, jo vairāk mākslinieks spēj dot. Domāju, ka patikami ir laiku kavēt un jaunu spēku iegūt, klausoties skaistās latviskās dziesmas. Vai tas nav pietiekams iemesls latviešiem sanākt kopā? Melodiskā mūzika runā uz jūtām, to saprot ikviens. Un latvieši ir mūzikāla tauta — to liecina jau mūsu daudzās skaistās tautas dziesmas.

Savai eventuālai publikai ASV un Kanadā esmu nodomājusi „laiku kavēt" ar mazāk dzirdētām latviešu dziesmām, latviešu un skandinavu tautas dziesmām un dažām „pavieglām dziesmiņām." Būs man līdzi arī operu tekstus dziesmām augstai balsij latviskot man palīdzēja Veronika Strēlerte, Lija Kronberga un Fricis Dziesma. Es labprāt esmu pati savs konferansjē, jo tā rodu ciešāku kontaktu ar klausītājiem. Visi teksti man iestudēti arī oriģinālvalodās: itāliešu, franču, vācu.

Pie mums, Zviedrijā, mēda teikt, ka „katrs putns čiepst pēc sava knābja". Mans „knābis" nu reiz šķiet piemērots dziesprieciīgu dziesmu skandināšanai, un pie tā es arī turos. Bet manā repertuārā ir arī cita veida programmas, jo mana lielā mīlestība pieder lielajiem M — Mocartam un Mediņam. Man būs līdzi Mediņa brīniški skaistās, augstai balsij rakstītās dziesmas no cikla „Pasakas par mīlu" ar E. Ķezberes tekstu.

Kāds kritiķis par mani reiz Stokholmā rakstīja, ka es piederot pie tiem cilvēkiem, par kuŗiem Rainis saka: „Priekš citiem darbodamies, attīsti pats savus spēkus nerimstošā karā!" Es labprāt viņam pievienojos un gribu citēt arī Aspaziju: „Āk, daiļās mūzas, vai varat man piedot, ka gribu es arī grāciājam ziedot?"

Dziedone E. Zīverte ieradīsies Nujorkā 4. oktobrī un dosies uz Čikāgā pie sava menedžera. Tos, kam būtu vēlēšanās rīkot viņas koncertus, lūdz rakstīt: Otto Krolls, 800 S. Halsted St., Hull House, Chicago7, Illinois, tel. MOnroe 6-5399.

Kolorātūrdziedone Elza Zīverte.

GIRTS SALNAIS

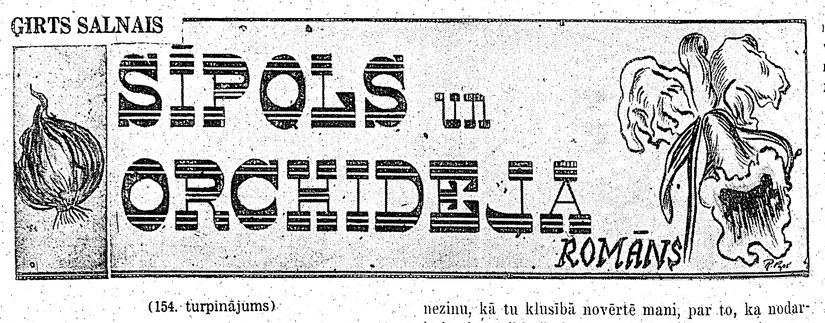

(154. turpinājums)

„Maikls domā par visiem labi, bet viņš ir mans tēvocis. Un bez tam viņš ir tik labs, ka, ja es gribētu ar viņu sākt runāt, vēl netikusi pie vārda, jau sāktu pinkšķēt. Tā kā tā tur nekas labs neiznāktu. Ak, šis gads vēl jāizcieš," studente atmeta ar roku.

„Bet kāpēc pārpūlēties? Tev ir kādi desmit brāļi un māsas, no kuŗiem lielākā daļa esot jau gluži turīgi. Vai tiem nevienam nerodas doma, ka vismaz augstskolas pēdējā gadā varētu tev palīdzēt?"

„Mani brāļi un māsas?" Sibilla lielā izbrīnā paskatījās ārstē. „Lūk, tas ir tas, ko tādi kā jūs, nekad nespēsit saprast. Jūs esat no bērnu dienām mācīti, ka gaiša galva ir augstākā vērtība, mēs esam mācīti, ka tikai pilnā makā slēpjas laime. Mani brāļi un māsas nespēj izgudrot, kāpēc man jasitas jau gadiem ar badu, jābāž galvā lietas ar apšaubāmu nozīmi, kamēr tēva un radu veikalos jau piecpadsmitgadīgais var sākt pelnīt naudu un nodibināt cienījamu dzīvi. Viņiem nav bijis laika pat nobeigt brīvo publisko vidusskolu. Peļņas iespējas bija pārāk labas, lai velti nosistu laiku. Katra godīga meita manos gados jau ir lielas ģimenes māte. Es esmu veemeita. Manai divdesmitgadīgai māsai jau ir četri bērni, un gaida piekto. Es esmu visai ģimenei par negodu. Nupat stāsta, ka mana māte gaidot divpadsmito . . . Vai tā viņu acīs es neķlūstu par vienkāršu bezgodīgu avantūristi un sliņķi? Un tādai būtu jāpalīdz? Hā," viņa aizrāvusies sašuta. „Vai šajos apstākļos arī medicīnas skolu iebildumi pret sievieškārtas studentēm loģiskā secībā nesaskan ar mājas filozofiju? Skolai taisnība — es nevaru būt ļoti laba studente. Man jāpelna maize. Es nevaru dabūt stipendiju, jo man nav tik labas atzīmes. Un viss tas sasaistās burvju riņķī. Un vai — domā — es nezinu, kā tu klusībā novērtē mani, par to, ka nodarbojos kā veikls šarlatāns, dzīdama nost naīvajam resnim taukus? — Vismaz — cilvēks, kam nav nekādu lāga ētisku mērauklu, vai ne?"

„Mēs neviens neesam ideāli, Sibilla," Laila atbildēja manamā nepatikā, apzinādamās, ka cilvēkiem, kas nākuši no Sibillas vides, prātā nevarētu ienākt, kādas machinācijas un kombinācijas draugi un ienaidnieki uzspieduši karalaiku bēglim, gribētā vai negribētā kārtā rīkodamies ar to kā ar sīkumtirgū pārdodamu dzīvnieku. „Mūsu ētika un morāle tāpat ir gruvusi un šķobījusies, un nav bijusi ne labāka, ne slktāka par jūsējo. Tikai tie no mums, kam dziļāk iespiedies atmiņā viss tas, ko nācies pazaudēt, arvien vēl zina, ka nekādas bagātības nav drošs pamats cilvēka labsajūtai."

„Bet kas tad ir?" skeptiski iejautājās Sibilla.

„Apziņa, ka — būdams bagāts, vai nabags — esi spējīgs stāvēt pāri notikumiem un lietām un neatkarīgi no tiem, lemt un rīkoties bez pašpārmetumiem. Un tas ir tas, kā tu dari. Kādreiz atcerēsies šo grūto laiku kā skaistāko savā mūžā."

„Tur kaut kā pietrūkst," Sibilla netieši pakratīja galvu. „Laime tā vēl katrā ziņā nav."

„Kas zina, kas ir laime?"

„Tu velti bozies," studente teica draudzīgi. „Tu gan zini, kas ir laime. Lai būtu laimīgs, ir jābūt vēl kādam, kas tev tic un jūt līdzi. Un tev tā netrūkst. Par to es tevi apskaužu."

„Ai, tu pārspīlē, Sibilla," Laila valdīja īgnumu. Pēdējie Sibillas apgalvojumi kaitināja, gluži kā pašas neskaidrie spriedelējumi. Kaut paziņa zinātu, cik apjukusi un nelaimīga jutās pati Laila! Nu, bet to neviens nekad neuzzinās. Sibillas žēlošanās viņā tikai atjaunoja spītu. Un tā pietika, lai izbeigtu zūdīšanos. Domās viņa sevi nosauca par mīkstpēdiņu, kas kļuvusi saldena un aizmirsusi, ka tie, kas peld pa vienai straumei, nevar satikties, ja paši mazliet nepapūlas.

Sasniegusi mājas, ārste iegrieza ratus pagalmā un nemieriga lūkojās pēc Pēteŗa auto. Taču tā nebija ne ārpusē, ne vaļā pamestā garāžā. Laila sadrūma. Pēkšņi jutās tik vientuļa un pamesta, ka gribējās kliegt nekādi neattaisnojamā sašutumā. Bet no otra stāva, iztālēm jau klaigāja kāds cits it kā viņas vietā, sodīdamies nīgrā bargumā:

„Kur jūs kavējaties, skuķes? Kas noticis šodien? Visi kā sazvērējušies. Man dienai sajūk visi rēķini."

Līvuleja baltā darba apmetnī, melnu basku cepurīti pakausī, līdz pusei iespraucies atvērtā logā, izskatījās kā kartupeļu cietē līdz kaklam izmērcēts rasbīns. Kuplie mati zem melnās cepurītes malām, sapluinīti un sabužināti, sagriezušies atsevišķās resnās cirtās, baroties drebinājās kā Mozus peisaki.

Sibilla, sakaunējusies un kalpa apgrēcībā, gluži nobijusies, izlēca no auto un skriešus iemetās mājas pagrabā, ko Līvuleja īrēja darbnīcai un materiālu noliktavai.

„Nevarējām pabraukt ātrāk," tēlniekam nelaipni atsaucās ārste. „Mana vaina."

„Nu, to es ticu," otrs bargi ateirta. „Kad studente brauc ar autobusu, nekad nav nokavējusi ne minūti. Nu, vienalga, „viņš it kā atlaidās niknumā, vismaz runā kļūdams rāmāks. „Dakterien, tu uznāc augšā dzīvoklī. Iekām sāku strādāt, jātiek vaļa no dusmām. Bet ikviens šodien man it kā gribētu uzdurt žults pūsli. Mums abiem jāizrunājas."

„Mums?" Laila neticīgi pabrīnījās.

„Jā, mums. Un smagi . . . Kur palika Sibilla?" viņš izkārās vēl vairāk pa logu, bet, neredzēdams studenti, atmeta ar roku. „Nāc, tikai augšā. Kamēr viņa noģērbsies, mēs arī būsim cauri." Viņš ievilkās atpakaļ istabā.

Ja Līvuleja nebūtu dīvainākais dīvainis, kādu nācies sastapt, Laila būtu strupi noraidījusi viņa aicinājumu. Par ko gan viņiem būtu „jāizrunājas", bet kopš jocīgās iepazīšanās, pērkot tēlnieka Penelopei kleitu, viņa pamazām pierada un beidzot sāka just nepieciešamību satikties ar šo cilvēku, kas bija pratis noškirt maizes darbu no savām garīgajām interesēm un iekārtoties tā, lai allaž pēdējām būtu priekšrocība. Likās, ka viņš sargās kā no uguns, lai tikai maizes darbā sevi nepārpūlētu un nenogurdinātu. Viņš teicās šo (pašu apzīmējumā) „dabisko vajadzību" aizmirstam, tikko izgājis pa darba vietas durvīm, un katrā gadījumā zvērīgiem lāstiem nolādēja boļševikus un kapitālistus, kas, „nogrābuši savā varā modernās technoloģijas izveidotos jaunos darba rīkus, izdzen cilvēkus vēl trakāk nekā galēru vergus. Ko līdz zinātnes panākumi, ja cilvēkam nav lauts ne tik daudz brīva laika savām domām un sapņiem, kā leduslaikmeta mežoņim, kas, nogāzis mamūtu, varēja mēnešiem sildīt pēdas piesautē un aspriesties ar sevi un Dievu par pasaules radīšanas lietām!"

Viņš nekādi nespēja vai negribēja noškirt ikdienu no augstākiem ideāliem, pēc kā sekmīgi vai nesekmīgi cilvēce tiekusies visos laikos. Savādā pašiedvesmē viņš nevēlējās cita nekā, kā arī savu mākslu ieskaņot šo augsto ideālu prasībās, nemaz neslēpdams, ka, pētot visādas mākslas teorijas un mākslas vēsturi, viņam cits nekas neatlicies, kā palikt pie vecā Aristoteļa vispārējās atziņas, ka mākslai jāšķīsta mūsu dvēseles. Bet, protams, viņam ar saviem mākslas darbiem nu gan nākšoties pagaidīt, kamēr cilvēki atkal sāk atzīt, ka dvēsele ir gan kaut kas; ka tā nav tikai vielu maiņa, par kādu to ieskata labi paēduši liberāļi un sociālisti; un ka tā nav baznīcas nodeva, par kādu to pārvērtuši teoloģiskie arodnieki un sirds miera meklētāji konservātīvie grēku izpircēji. Par spīti savai pērkoniskai brammanībai, viņš sev, vai kāds cits viņam bija ieaudzinājis kādu katēgorisku imperātīvu visu darīt, cik iespējams labi, un šo tikumu viņš likās mēģinām izkopt arī attieksmēs ar tiem cilvēkiem, kuŗi kaut kādā veidā viņam patika. Bet tā nebija nekāda maigā kristieša mīlestība. Viņš teica, ka draudzībā un mīlestībā saistītiem ikvienam jātur padusē pa smalkam žagaru saišķim, ar ko uzdot pretējai pusei, un ikvienam jāzina, ka šāds pēriens nav izaicinājums uz kaušanos, bet pacietīgi pieņemams sods.

Jūtot tēlnieka neparasto dedzību vērtēt ik parādību ne no pārgudra, nekam neticīga snoba, bet no pacilāta un kaislīga ideālista viedokļa, viņš drīz iepatikās ikvienam. Protams, katrs moderns, izglītots cilvēks daudz ņeko netic, ka otra galvā varētu būt daudz kas ievērojamāks, par savējo, tā arī Laila neuzņēma tēlnieka filozofiskās ekskursijas ar lielu uzticību, būdama pārliecībā, ka skaistiem vārdiem visbiežāk mēdz būt necilas saknes, bet vismaz sajā pazīšanās laikā Līvuleja nebija manīts grēkojam pret saviem saukļiem. Un tas, kaut negribot, nodibina cieņu. Viņa vairs neļutās spējīga tēlnieku neuzklausīt! Saņemt viņa niecināju vairs nebija vienaldzīgi.

(Tupinājums sekos)

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

AUGUSTA MĒNEŠA OTRĀS PUSES ĒDIENU KARTE

Svētdien: Teļa gaļas stēks sviestā, sautēti burkāni ar zirnīšiem, salāti. Putu sniegs ar šokolādi.

Pirmdien: Skābu kāpostu vira, pankūkas ar ievārījumu.

Otrdien: Svaigas ceptas siļķes krējuma mērcē, kartupeļi, lapu salāti. Baltmaizes sacepums ar plūmju mērci.

Trešdien: Viltotais zaķis ar krāsnī ceptiem kartupeļiem, sēņu mērce. Plūmju vira ar miltu ķiļķeniem.

Ceturtdien: Grūbu vira ar āboliem, sēņu pudiņš.

Piektdien: Piena vira ar zaļiem zirnīšiem, teļa gaļas kotletes ar kartupeļu biezeni un puķukāpostiem, svaigi augļi.

Sestdien: Jaukta saknu vira ar vēršu gaļu, cepti āboli.

Svētdien: Pildīta teļa krūts, kartupeļi, salāti, rīsu biezputra ar ķiršu mērci.

Pirmdien: Sautēts cūkas gaļas filejs, kartupeļi, tomāti, sviestā gatavoti. Svaigu ābolu biezenis (nevārītā veidā).

Otrdien: Zivju frikadeļu vira, plūmju - baltmaizes sacepums.

Trešdien: Vārītas gaļas pudiņš ar tomātu mērci, piena ķiselis ar ogu mērci.

Ceturtdien: Ceptas sēnes ar kartupeļiem, rudzu maizes sacepums ar āboliem.

Piektdien: Cepta lidaka ar kartupeļiem, lapu salātiem, siera pankūkas, svaigi augļi.

Sestdien: Novārītas cūku pupas pākstis ar svaigi ceptām siļķēm, piena putraimu vira.

Svētdien: Sautēta sivēna gaļa ar kartupeļiem, sautētām krūmu pupām, salāti. Plūmju ķiļķeni ar cukuru un kanēli.

SIERA PANKŪKAS

½ mārc. miltu, 1 glāze piena, ½ mārc. šķēlēs sagriezta siera, mazliet sāls, sviests vai tauki cepšanai, 3 olas.

No miltiem, piena un olām sakuļ gludu masu, pievieno sāli, ielej lēzenā ietaukotā traukā, ieliek siera šķēles un cep cepeškrāsnī vieglā karstumā gatavu.

PLŪMJU ĶIĻĶENI

2 mārc. novārītu un caur sietu izrīvētu kartupeļu, 1 ēd. kar. sviesta, 1 ola, ½ mārc. miltu, Plūmes un cukura graudiņi.

No kartupeļiem, miltiem, sviesta, olām un sāls pagatavo miklu. Izveido ķiļķenus. Katrā liek vienu plūmi bez kauliņa, plūmē ieliek cukura graudu. Ķiļķenus vāra vieglā sāls ūdenī 6—8 minūtes, atkarā no to lieluma. Gatavus notecina uz sieta, apvilā rīvmaizē un pārkaisa ar kanēli un cukuru.

VĀRĪTS GAĻAS PUDIŅŠ

1½ mārc. mīkstas vērša gaļas nomazgā, sagriež un izmaļ. Maltai gaļai pieliek sāli, piparus, 1 ēd. kar. sviesta, 2 šķēles izmērcētas baltmaizes un visu vēlreiz izmaļ caur gaļas mašinu. Miklai pieliek 1 ēd. kar. skāba krējuma, 2 olas un labi samaisa. Formu ieziež ar sviestu, izkaisa ar rīvmaizi un liek sagatavoto gaļas masu. Uzliek vāku un vāra ūdens peldē vienu stundu. Gatavu pudiņu pasniedz ar tomātu mērci.

CEPTAS SĒNES

Sēnes sakapā un kopā ar sagrieztu speķi, sīpoliem un puraviem apcep. Saliek formā ar novārītiem, sagrieztiem kartupeļiem un pārlej ar sakultām olām un pienu, kuŗām piejaukti milti. Cep mērenā siltumā. Pasniedz ar skāba krējuma mērci.

PUTU SNIEGS AR ŠOKOLĀDI

Glāzē ūdens izšķidina ¼ mārc. vaniļas šokolādes, pieliekot cukuru pēc vajadzības. Saputo glāzi putu krējuma un viegli izjauc šokolādes masā.

TEĻA GAĻAS STĒKS SVIESTĀ

Teļa gurnu nomazgā, nosusina, atdala no kaula, sagriež ieslīpi šķiedrām un izdauza. Pārkaisa ar sāli. Liek uz pannas karstā sviestā un cep uz ātras uguns brūnu. Sakārto uz bļodas, pārlej ar karstu sviestu. Pasniedz ar puķu kāpostiem, sparģeļiem un ceptiem kartupeļiem.

SKĀBU KĀPOSTU VIRA AR SĒNĒM

Baravikas vai šampiņonus uzliek ar ūdeni vārīties, pieliek apgrauzdētas viras saknes: sīpolu, piparus, virces, lauru lapas. Kad sēnes ir mīkstas, pieliek skābus kāpostus un vāra mīkstus.

Atsevišķā katlā izkausē sviestu, pieliek miltus, apsautē un pielej viras šķidrumu, pieliek sāli un vāra 20 minūšu. Pieliek kāpostiem līdz ar strēmelēs sagrieztām sēnēm. Pasniedz galdā ar skābu krējumu.

GRŪBU VIRA AR ĀBOLIEM UN ŽĀVĒTĀM BARAVIKĀM

¼ mārc. grūbu, 4 ēd. kar. sviesta, 8 glāzes ūdens, 6 žāvētas baravikas, 3 vidēja lieluma āboli, 1 burkāns, viras zaļumi.

Grūbas ūdenī vāra mīkstas, pieliekot garšas saknes. Uzvāra noskalotas baravikas un sagriež strēmelēs. Virai pieliek sviestu, sagrieztus sīpolus, uzkarsē. Pieliek skābu krējumu un pieliek sāli pēc garšas. Šo viru var gatavot arī ar gaļu.

SĒŅU PUDIŅŠ

Notīra 1 mārc. šampiņonu, nomazgā un sagriež, uzlej verdošu ūdeni un ļauj uzvirt, izkāš un notecina uz sieta. Katliņā sviestā sacep sasmalcinātu sīpolu, tad pieliek sēnes un sautē.

Novāra makaronus sāls ūdenī, noskalo aukstā ūdenī un notecina uz sieta. Formu ieziež ar sviestu, liek kārtām makaronus un sēnes. Pēdējai kārtai jābūt makaroniem. Sakuļ 2 olas ar 1 glāzi skāba krējuma, nogaršo sāli un pārlej sakārtojumam. Uzliek sviesta piciņas un cep cepeškrāsnī vienu stundu.

PILDĪTA TEĻA KRŪTS

Gaļu nomazgā, izņem ribiņas. No biezākām vietām gaļu nogriež un samaļ, pieliek izmērcētu baltmaizi, olas, sāli, piparus, muskatu un vēlreiz visu izmaļ. Tad pilda teļa krūti un aizšuj. Ierīvē ar sāli un apcep karstā sviestā, liek uz pannas ar ribu pusi uz augšu. Liek cepeškrāsnī, bieži aplaistot un apgrozot, cep mīkstu un brūnu. Gatavam izņem diegus, sagriež šķēlēs un sakārto uz cepešbļodas.

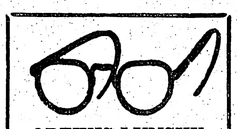

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS — CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto.

Cūkas ŽELZS vizskara OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

ATJAUNOTS RĪGAS POLITECHNISKAIS INSTITŪTS

„1862. g. Rigā nodibināja Baltijas technisko augstskolu. 1892. g. skolu pārdēvēja par Rigas politechnisko institūtu. — Tagad institūts novietosies 3 ēkās, drīz pabeigs četrstāvu ēkas būvi Daugavmalā galvenajam mācību korpusam. Piešķirtajās ēkās nevar novietot mēch. un celtniecības fakultāšu laborātorijas. No TSP jāgaida palīdzība laborātorijas ēkas un eksperimentālās rūpnīcas celšanai . . ." (techn. zin. dr. K. Neiland, „Sov. Latvija", 13. VI 58.).

„Tagad izjūtams liels inženierzinātnisko darbinieku trūkums. Sogad būs 5 fakultātes: elektroenerģetikas, mēchanikas, celtniecības, ķimijas un neklātienes." (Radiofons 22. VI. 58.).

„Visās fakultātēs mācības notiks arī vakaros. Neklātienes fakultāte sagatavos inženierus 24 speciālitātēs. 1958./59. m. g. institūtā mācīsies pavisam 3222 studenti, tai skaitā dienas grupās 1294, vakara 831 un neklātienes fak. 1097. Sogad pirmajā kursā dienas grupā uzņems 350, vakara 200 un neklātienes fakultātē — 200 studentūs." („Cīņa" — LTA).

Studentu nākotnes izredzes

„Augstskolu darbinieku priekšlikumos iezīmējās sekojošas kontūras jaunajai augstākai izglītībai: pirmie divi kursi — neklātienes. Pirmajā kursā var ieskaitīt visus, bet bez stipendijas. Studenti var strādāt un saņemt algu pēc veiktā darba. Tikai tie studenti, kas parādījuši sevi par spējīgiem 2 gadus strādāt un reizē mācities, var tikt pārcelti 3. kursā jau ar stipendiju. Viņi var turpināt mācities neklātienē. Jāuzņem 1. kursā liels skaits, lai 2 gadu laikā var izlasīt piemērotākos sabiedriskā darbā un ražošanas apmācībā, kas saņēmuši sabiedrisko organizāciju rekomendācijas (resp., partijas). Tagad mums no 9400.000 speciālistiem, kam vajadzētu būt augstākā izglītība, ti ir tikai 26,7%, bet apm. 40% jāy pat vidējās izglītības. Vairums no viņiem varētu mācities neklātienē, bet pērn mācījās tikai 2,1% . . ." (CĶCP augstākās izgl. ministrs Jeļukins, „Učitelskaja Gazeta").

Padomju inženieru liktenis

„Institūtā M. piedalījās studentu zin. biedrībā, veica pētīšanas darbus, prakses laikā izstrādāja kopā ar strādniekiem 2 techniskus pasākumus. Tas spārnoja. Pēc institūta beigšanas viņu nozīmēja par cecha inženieru - technologu. Viņš atrada daudz nepilnību, droši gāja kaujā ar vienaldzīgajiem. Kaut ko sasniegt viņam neizdevās. Rūpnīcas pārvaldes nodaļās marinēja viņa priekšlikumus, bet, ja tos pieņēma, ieviesa ar grūtibām. Viņš man teica:

„Ar inženiera darbu es mēnesi nodarbojos ne vairāk par divām dienām. Esmu sagādnieks, uzskaitītājs, grūdējs u.t.t. Šturmēšanas dienās mani var redzēt pie darba galda. Esmu sadomājis interesantu darbu. To veikt varētu vienā nedēļā, bet vajadzētu laborātorijā pastrādāt pāris stundu. Darba laikā nevar, pēc darba laborātoriju slēdz. Atpūtas dienā arī tai ir atpūta. — Tā ir liela tehnikas problēma. Praksē gadās daudz, kas prasa nekavējošu atrisinājumu. Vajadzētu uzmest skici, bet nav kur: cecha techniskā istabiņa tik maziņa, ka nav kur novietot dēli rasēšanai."

Tas viss ir taisnība. Es pats to pārdzīvoju. Cecha inženierim jānodarbojas tikai ar administrātīvo un saimniecības darbu. Viņam nav savas darba vietas. Uzņēmumu vaditāji, partijas un arodbiedrības organizācijas pilnīgi aizmirsušas par elementārākām inženiera radīšanas iespējām. Fakts, ka cechinženieriem nav ne papīra ne rasēšanas piederumu. Viņu nepielaiž lielgabala šāviena attālumā pie eksperimentālā cecha. Vajadzētu viņu atsvabināt no sagādnieku un kancelejas darba, dot dažas brīvas dienas, ja strādā gar kādu technisku problēmu . . ."

(Inž. Z. Kerč, „Sov. Latvija")

Arodbiedrības sekretāre

„ . . . Mežu, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības strādnieku arodbiedrības republikāniskās komitejas sekretāre Zāra Gribova . . .

Dažādi ir jautājumi, ar ko nākas nodarboties b. Gribovai. Uz komiteju nāk cilvēki, **pienāk sūdzības,** un kartā jāiedziļinas, jāpalīdz. Vienam pienākas piemaksa par izdienu, bet **viņš to nesaņem, cits nav ticis atvaļinājumā, citam nepareizi aprēķināta alga.** Ir arī tādi gadījumi: atnāk sieva un sūdzas par savu vīru, kas viņai pievēršot maz uzmanības, visu laiku dzīvojot tikai pa sporta sacensībām, bet viņu lidzi neņemot. Atraidīt, teikt, ka ar šādiem jautājumiem komiteja nenodarbojas, lai paši tiek ar savām lietām galā? Var jau arī tā, taču b. Gribova izdarīja citādāk — apraunājās neuzmanīgā vīra darba vietā un kopīgi šo lietu nokārtoja.

Kartonāžas fabrikas strādniece Janina Bogdanova un 3. mēbeļu kombināta strādniece Gunta Stakaldere atnākušas uz komiteju pavisam satrauktas. Abas izraudzītas par loceklēm strādnieku delegācijai uz ārzemēm. Lietišķajā sarunā ar b. Gribovu noīmrst viss satraukums, kļūst sili un labi . . .

PADOMJU HUMORS

Pēc rezerves riteņa.
„Dadzis", 1958. gadā Rigā.

Rokas pulkstenis rāda to stundu, kad jābeidzas darbam. Tomēr mājās iet vēl agri. Šovakar viņam jālasa referāts 7. mēbeļu kombinātā, bet nevar taču aiziet uz kombinātu, nolasīt referātu un — prom! Tur uz katra soļa ir cilvēki ar savām rūpēm un vajadzībām, kuŗas jāuzklausa un, cik iespējams, jāpalīdz.

Apstaigājot cechus b. Gribova ir neapmierināta. Cik reižu jau ir runāts, ka kombināta vadībai jārūpējas par dvieļiem cechā, bet kā nav, tā nav. Šāda lieta nav atliekama un tūlīt ar direktoru jānokārto. Direktors par dvieļiem visai skeptiski noskaņots, sākas ierunas, kas b. Gribovu nespēj nobaidīt, un direktors beidzot saka: būs.

— Un vārtiņi uz ēdnīcu arī būs, — viņš pats piebilst. Ar ēdnīcu bija tā, ka strādniekiem pusdienas pārtraukumā vajadzēja staigāt garu gabalu tikai tāpēc, ka no kombināta uz turieni nebija vārtu. Labi, tas nu būtu kārtībā . . .

Jaunieši sarkanajā stūrīti salasījušies vienuviet, un, kad b. Gribova uzprasa kā veicas ar mākslinieciško pašdarbību, viņai nākas dzirdēs īstu bēdu stāstu. Deju kollektivs izjucis, jo nav pavadītāja — kuŗam gan patik dejot, sitot plaukstās un skaitot „viens, divi, strīs". Koŗa nav, jo nav diriģenta.

Un b. Gribova runā atkal ar direktoru, kamēr viņš apsola 300 rubļu mēnesī pašdarbības vaditājam. Nu sākas karstas debates, ko pieņemt: diriģentu, režisoru, pianistu? . . ."

(„Padomju Latvijas sieviete")

TIKAI TUKŠI SOLĪJUMI

„Mūsu brigāde sastāv no FRA skolas absolventiem. Katrs pārsniedz darba uzdevumu. Tomēr mēs neesam apmierināti. Galdi tā nolietoti, ka ik reizes riskējam sabojāt rokas. Desu cechā logi aizsisti ar saplākšņiem, caurvējš. Gandrīz ik dienas pietrūkst tvaika un ūdens. Darba uzskaite akla. Slikta darba organizācija; nereti jāstrādā virsstundas, bet tās apmaksā ne vienmēr un ja apmaksā, tad kā parastu laiku. Meistars Kolesovskijs rupjš, apvaino strādniekus ar necenzūras vārdiem. Direktors Gorbačevs un galv. inž. Davidovs nerada normālus darba apstākļus." (Liepājas gaļas kombinātā; „Sov. Latvija").

Piezīme: Arī šie komūnistu paš-atzīšanās fragmenti liecina par chaotiskajiem apstākļiem okupētajā Latvijā.

MILJONĀRI UN SKRANDAS

RAKSTS „CĪŅAS" 1958. G. 9. VI. NUMURĀ

Padomju rakstnieki Ilja Ilfs un Jevgenijs Petrovs savā laikā attēlojuši miljonāru, kas staigāja skrandās. Viņam bija iemesls maskēties: vajadzēja sargāt savu bagātību no citu acīm.

Latgales kolchozi miljonāri pie mantas tikuši godīgi, sūrā darbā. Daudz un grūti strādājuši arī Aužgulēnu ciema Staļina kolchoza ļaudis, kamēr viņi varēja uzcelt jaunās, modernās lopu novietnes, labības un linu kaltes un citas saimniecības ēkas, ērtākas dzīvojamās mājas. Kolchoza ļaudim nav nekādas vajadzības slēpt savu turību. Drīzāk gan otrādi — viņi pamatoti var lepoties ar jauno dzīvi, kas nu pulsē kādreizējās trūcīgajās sādžās.

Diemžēl lauksaimniecības artelī, kuŗa ienākumi pārsniedz pusotra miljona rubļu, vēl ir cilvēki, kas negrib šķirties no . . . vecajām skrandām.

. . . Pa gludo šoseju trauc ātrais, komfortablais autobuss, ar kuŗu uztur satiksmi starp Rīgu un Daugavpili. Pasažieri, it īpaši tie, kas pirmo reizi šai pusē, raugās pa logiem un jūsmo par dabas skaistumu. Bet te, pie Likšnas, viņi ierauga ko tādu, ka kļūst pat neērti skatities. Liekas, ka autobuss viņus atgriezis atpakaļ pagātnē, vecajā, nabadzīgajā Latgalē.

Gar šo māju, kuŗā dzīvo Kazimirs Lazdāns ar savu sievu Genovefu, katru dienu brauc gaŗām simtiem cilvēku, starp viņiem ekskursanti, iebraucēji no cītām malām.

Svešinieki, protams, nevar zināt, ka Lazdāniem, Staļina kolchoza biedriem, jau sen ierādīja citu, pieklājīgu dzīvokli pirmajā brigādē, bet viņi no tā atteikušies.

— Mums nav tāda likuma, lai piespiestu kolchozniekus remontēt savas mājas vai nojaukt savas sagruvušās saimniecības ēkas, — mums paskaidroja Daugavpils rajona izpildu komitejas sekretārs b. Kokins. — Šis celtnes ir viņu personiskais īpašums.

— Naktskrekls arī ir privātīpašums, bet vai tālab jāatļauj kādam tajā staigāt pa ielām vai iegriezties teātrī? — mēs iebildām. — Tas taču būs sabiedriskās kārtības traucējums. Un vai tāda pati būtībā nav arī Lazdāna rīciba?

— Vajadzēs padomāt, — mums apsolīja sekretārs. — Tuvākajās dienās rajonā notiks padomju darbinieku seminārs, tad parunāsim par to, kas darāms, lai ciemos tādu skatu nebūtu.

Cerēsim, ka izpildkomitejas vadošs darbinieks turēs savu solījumu. Pagaidām vērojams, ka arī Nicgales un dažu citu ciemu padomju darbinieki sevi ar tādiem uzpošanas „sikumiem" neapgrūtina. Tālab te joprojām vēl redz pussagruvušus šķūņus bez jumtiem, kuŗus jau sen vairs nelieto, salmu jumtus, kas jau gadiem nezin kālab gul uz zemes, laika zoba sagrautas pirtiņas, kuŗās neviens nav pēries varbūt kopš „viņa kaŗa".

Daugavpils bagātajiem kolchoziem — „Rodina", Staļina kolchozam un citiem — ir laiks šķirties no skrandām, kas mantotas no pagātnes un ko neviens jau sen vairs nevalkā.

Un vēl par vienu plankumu Latgales skaistumā. Ceļmalās starp padomju ļaužu dēstītajiem kociņiem, blakus jaunajām skolām, klubiem veikaliem un dzivojamām mājām joprojām vēl redz vecvecos krustus — gan ar „pestītāja" tēliem, gan bez tiem.

Mēs, protams, neaizskaram dievticīgos cilvēkus viņu reliģiskajās jūtās. Bet vai, galu galā, ticīgajiem nav jāciena arī mūsu jūtas?

Kālab lauku jauniesiem, kuŗi smejas par „pestītāja" leģendu, diendienā jāstaigā gar šiem „izdaiļojumiem" šosejas malās, kuŗi iebraucējos rada maldīgu priekšstatu par mūsdienu Latgali?

Šā raksta autori uzskata, ka būtu pareizi, ja attiecīgās draudzes pieklājīgi uzaicinātu pārcelt šos krustus baznīcu vai pašu krustu ieracēju un apkopēju māju tuvumā. Protams, tādas, atkārtojam, ir raksta autoru domas, kuŗas viņi ierosina apspriest.

Padomju Latgale ir sen mīļdusies un dzīvo jaunu, gaišu dzīvi. Katram ciemam un kolchozam, katrai ceļmalai, kas vijas caur tiem, jāpauž par šā novada skaisto, sociālistisko šodienu.

J. Bērziņš,
Z. Mincs,
„Cīņas" korespondenti.

Piezīme: Kādreiz „trūcīgajās" sādžās ļaudis bija paēduši un kārtīgi apģērbušies, bet tagad cieš badu un staigā skrandās. Kur lai, nopelnot dažus rubļus dienā, viņi ņemtu līdzekļus ēku remontam vai jaunu māju celšanai? Par to, lūk, Bērziņš un Mincs nemin ne vārda. Tā ir apzināta necilvēcīgo apstākļu slēpšana, lai maldinātu sabiedrību — iekārtas nejēdzību — kā vainu uzveltu apspiestajam cilvēkam. Tie ir komūnistu meli, bez kuŗiem padomju iekārta nevar pastāvēt.

Ja svētbildes ceļmalās radītu maldīgu iespaidu par tagadnes Latgali, tad tās tur arī nebūtu. Acīmredzot — tauta domā citādi.

SVĒTKU SPĒLES . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

no Parizes. „Loengrina" pirmā cēlienā, kad karalis Heinrichs iesaucas: „Dievs, Kungs, pasargi mūs no ungāru dusmām!", parādās Dieva sūtītais Grāla bruņinieks. Šo partiju dzied Sandors Konya, un viņš ir ungārs . . . Daudzo tiešām izcilo dziedoņu vidū nenoliedzami lielāko atsaucību tomēr izpelnījās austriešu tenors Hanss Beirers, kas gan jau Neapolē dziedājis kopā ar slaveno skandālisti Mariju Kalasu un guvis skaļas ovācijas Milānas Skalā un Parizes operā, taču īsto slavas ceļu viņš uzsāka tikai tagad — tradiciju apdvestajā Baireutā.

Baireutā šogad gan nediriģē Karajans, bet arī šim uzdevumam saistīti viri ar skanīgu vārdu. Varbūt mazāk pazīstams, bet sniegumā toties jo lielāks ir jaunā diriģentu zvaigzne Volfgangs Savališs, taču pie Baireutas „svētajām institūcijām" nenoliedzami piederīgs ir Hanss Knapertsbušs, kas jau svētku spēļu atjaunošanas dienā pēc kaŗa — 1951. gada 29. jūlijā kāpa diriģenta podijā, kuŗā savā laikā stāvējis pats Richards Vāgners. Gandrīz 70 gadu vecais Knapertbušs ir mūsdienu ģeniālākais Vāgnera interprets, un Baireutas svētku spēles bez viņa tikpat kā neiedomājamas. Arī bez sava humora ne.

Šīgada programmā uzņemts atkal Volfganga Vāgnera „Tristana un Izoldes" inscenējums, kas dažiem šķiet par drūmu. Tādēļ vecajā mākslinieku krodziņā „Pūce" tam dots jauns nosaukums, proti — „Bonjour, Tristan", un Baireutas viesi saprotoši pasmaida, tūlīt iedomājoties jauno franču rakstnieci Sagani un viņas romānu, jo arī S. ar sava brāļa milestību pašreiz dod vielu laikrakstu slejām.

Kā jau sacits, par spīti tradīciju svētumam, Baireutā tomēr valda modernisma gaisotne. Dažreiz tas tomēr nav izdevīgi un var izraisīt sava veida katastrofu, kā jau atgadījies nupat. Visas spēļu nama vietu ierādītājas tērptas vienveidīgās gaiši zilās maisa kleitās. Ko nu? Tieši svētku spēļu laikā Parīze izšķīra, ka tās nemodernas . . . Nevar aizbildināties arī ar tradiciju, jo Vāgnera laikā šādus tērpus nepazina.

Nobeigumā: SVĒTKU SPĒLES ZALCBURGĀ.

VIENS NO ONTARIO VALDĪBAS RAKSTU SERIJAS

HON. MACKINNON PHILLIPS

POLIO POTES PIEEJAMAS IKVIENAM ONTARIO IEDZĪVOTĀJAM

Kopš 1955. g., kad radās iespēja dabūt bērnu triekas potes, Ontario provincē potēti visi bērni līdz skolas, pamatskolas un vidusskolas vecumam. Līdz š. g. jūnijam apmēram 1.900.000 bērnu dabūjuši 3 potes.

Pieaugušo aizsardzībai, galvenokārt līdz 40 gadiem, arī ir svarīgi tikt potētiem pret bērnu trieku. Prakse rāda, ka ik gadus bērnu trieka piemeklē arī pieaugušos. Vienīgā mūsu aizsardzība ir potes pret bērnu trieku.

Lai to apkaŗotu, kopš šī gada janvāŗa mēneša Ontario province ir iekārtojusi tā, ka šīs potes ārsti var saņemt bez maksas, lai iepotētu visus Ontario iedzīvotājus. Nolūkā samazināt potēšanas izdevumus, potes iespējams dabūt publiskajās veselības iestādēs un arī pie ģimenes ārstiem.

Šodien bērnu triekas apkaŗošanai paredzētas ap seši miljoni pošu. Šo pošu izdevumus sedz vienlīdzīgi Ontario un federālā valdības. Ontario vien, maksājot savu daļu, ir ieguldījusi pusotra miljona dolaru.

Tuvākai informācijai sazinieties ar jūsu vietējo Veselības nozares pārstāvi.

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH
Hon. Mackinnon Phillips, M.D.C.M., LL.D. — MINISTER
Hon. Leslie M. Frost, Q.C., LL.D. — PRIME MINISTER
HG 58-6

DĀVANA DRAUGIEM - KANADIEŠIEM
Knuta Lesiņa
THE WINE OF ETERNITY
(stāsti)
University of Minnesota Press apgāds.
Gīfti iesieta $4.25.
DV. GRĀMATNĪCA, 123 Huron St., Toronto.

Trešdien, 1958. gada 13. augustā, 65. n-rs.

KONFIDENCE STABILITĀ
VISIEM
3% īgo kaŗa laikā
VICTORY BO
VĒRTSZĪMJU TUR
DONALD M. FL
FINANČU MI
Kanadas valdība paziņo, ka tagad ir ie
visas 3% īgās Victory Bonds vērtszīmes
tecējis termiņš, pret jaunajām 4½%-
mēm ar termiņu 25 gadi. Tāpat ir iesp
arī citas isāku termiņu augšminētās
jaunajām ar augstākiem procentiem.
Šis Kanadas 1958. gada iekšējā aizņēm
ir lielākais financiālais pasākums, kā
kad organizējusi miera laikā. Tas ir iz
CANADA C
4½% ĪGĀM
AR
Piedevām
jūs nekavējoties
saņemsit piemaksu
skaidrā naudā.
Vērtszīmju turētājiem nekas nav jāp
maksā, apmainot vecās pret jaunajā
25-gadīgajām vērtszīmēm, uz kuŗām s
ņems augstākus procentus nekā uz vec
jām.
Ieteicams nekavējoties sazināties ar
nanču sabiedrību, banku vai biržas mā
leru, lai saņemtu tuvākus paskaidroj
mus.
Bijušā kaŗa dalībniekiem atmiņu atsvaidzin
par izpārdošanas cenu
A. SIŅĶA Kurzemes cietoksnis (glīti iesieta
" " " "
DV GRĀMATNIC
123 Huron St., Toronto
S. HEIFETZ, NOTARY PU
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toront
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojas Kana
pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā
kumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un d
kojumu lietās. Runā krieviski, vāciski u
Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriski
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no
„Mazais lācītis"

Puošcēts Jūsu uzjautrināšanai
DOW KINGSE
DOU KINGSBIR ALUSDARITAV
BREWERY LIMITED

KONFIDENCE STABILITĀTE PROGRESS

VISIEM

3% īgo kara laikā izdoto

VICTORY BONDS

VĒRTSZĪMJU TURĒTĀJIEM

DONALD M. FLEMING,
FINANČU MINISTRS

Kanadas valdība paziņo, ka tagad ir iespēja apmainīt visas 3%-īgās Victory Bonds vērtszīmes, kuŗām nav notecējis termiņš, pret jaunajām 4½%-īgajām vērtszīmēm ar terminu 25 gadi. Tāpat ir iespējams apmainīt arī citas isāku terminu augšminētās vērtszīmes pret jaunajām ar augstākiem procentiem.
Šīs Kanadas 1958. gada iekšējā aizņēmuma vērtszīmes ir lielākais financiālais pasākums, kādu Kanada jebkad organizējusi miera laikā. Tas ir izplānots, lai pārorganizētu 40% nacionālo ienākumu uz tādas bazes, kas dos lielākus ienākumus vērtszīmju turētājiem, reizē ar to atvieglinot valdībai financiālos darijumus 1959. un sekojošos gados — līdz 1966. gadam.
Visiem 3%-īgo Victory Bond vērtszīmju, kuŗām nav notecējis termiņš (visā Kanadā šo vērtszīmju kopsumma tagad ir $6.416.000,-), turētājiem tagad ir tiesība tās apmainīt pret jaunajām

1958. GADA

CANADA CONVERSION LOAN

4½% ĪGĀM VĒRTSZĪMĒM

AR TERMIŅU 25 GADI

Piedevām jūs nekavējoties saņemsit piemaksu skaidrā naudā.

Vērtszīmju turētājiem nekas nav jāpiemaksā, apmainot vecās pret jaunajām 25-gadīgajām vērtszīmēm, uz kuŗām saņems augstākus procentus nekā uz vecajām.
Ieteicams nekavējoties sazināties ar financu sabiedrību, banku vai biržas mākleru, lai saņemtu tuvākus paskaidrojumus.

TĀPAT IR IESPĒJA AR:

4¼% 14 GADĪGĀM VĒRTSZĪMĒM
3¾% 7 GADĪGĀM VĒRTSZĪMĒM
3% 3¼ GADĪGĀM VĒRTSZĪMĒM

Attiecīgos pieprasījumus var jau iesniegt, kā arī saņemt paredzētās piemaksas. Raugaities, lai šī iespēja nepaiet jums garām.

NEKAVĒJIETIES: IZDARIET APMAIŅU JAU ŠODIEN!

Frank Vass BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Ar 1. septembri
HIGH PARK RAJONĀ
IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
(viss otrs stāvs) — 3 istabas, moderna virtuve un vannas istaba.
Zvanīt LE 2-4028 vai LE 3-3875, Toronto.

MEKLĒ
SILVIJU CINIS un ALEKSANDRA un ANNAS BRIVIŅU ģimenes
Rakstīt lūdz:
RŪDOLFS ĀBOLTIŅŠ
Rīgā, Fr. Engelsa ielā Nr. 77, dz. 15. Latvia, P.S.R.

MĒBELĒTA ISTABA ar virtuves lietošanu
IZĪRĒJAMA
Mt. PLEASANT - DAVISVILLE rajonā. Ļoti laba satiksme ar apakšzemes dz-ceļu. Lūdz zvanīt pēc 6 vak. HU 3-8750, Toronto.

Eglinton - Bayview raj.
IZĪRĒJAMA
NEMĒBELĒTA ISTABA ar VIRTUVI (elektriskā plīts, ledusskapis) precētam pārim vai vieniniekiem.
HU 3-6922, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETEJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

ĪMANTA

jaunākās grāmatas

Brāļu Kaudzīšu
MĒRNIEKU LAIKI
ar Ed. Brencēna illustrācijām
un P. ĒRMAŅA piezīmēm

Jauns šī mūsu literātūras pamatdarba izdevums. Ģeznākais, kāds līdz šim iznācis. Divkrāsu iespiedums (illustrācijas iespiestas citā krāsā nekā teksts). Skaists sējums. 532 lp. Tikai ies.: $6.80.

Rūdolfs Bangerskis
MANA MŪŽA ATMIŅAS

Mūsu lielā nelaika ģenerāļa atmiņas, sākot no bērnu dienām līdz latviešu strēlnieku laiku beigām. Grāmatā šādas trīs daļas: **No ganu zēna līdz virsniekam, No kara skolas līdz Kara akadēmijai, Pirmais pasaules karš un latviešu strēlnieki.** Tekstu papildina 11 kartes, skices un faksimiļi un 30 uzņēmumi. Grezns sējums. 404 lp.
Ies.: $4.80.

E. Turkina
ANGLISKI-LATVISKA VĀRDNĪCA
ar fonētisku izrunu, gramatiku, īpatnējiem izteicieniem un saīsinājumu paskaidrojumiem.

Tikko iznācis šis populārās vārdnīcas sengaidītais jaunais izdevums. Vārdnīca aptver 30.000 vārdu tulkojumus un paskaidrojumus. Tā izdota ērtā samazinātā formātā. 1062 lp. Tikai iesieta: $3.90.

DV GRĀMATNĪCA
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanadā piedāvā
JAUNĀKOS IZDEVUMUS

ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I d., gl. ies.	$4.80
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve	$4.50
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota sieva, stāsti	$2.80
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns	$4.00
J. KLIDZEJA CILVĒKA BĒRNS, romāns	$3.75
Grāmata par Akseli Munti	$3.80
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata	$2.80
V. KRODEŖA Smīnētāji, stāsti	$3.40
R. Blaumanis, XII sējums.	$3.90
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns	$3.00
ED. VIRZAS Straumēni	$4.50
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns	$3.40
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns	$3.40
J. BOJERA Lafotu zvejnieki, romāns	$2.80
A. GAILIŠA Lēvijas kundzes grēku sūdze, romāns	$3.00
PERLA BAĶA Māte, romāns	$3.00
L. SARMAS Negantnieki, romāns	$4.00
I. VĪKSNAS Es saku paldies, dzejas	$2.85
R. GALENIECES Atzīšanās, dzejas	$2.60
B. SENKEVIČAS Ģimenes godi	$4.00

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā.

Bijušā kara dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu

A. SIŅĶA Kurzemes cietoksnis (gliti iesieta) I $1,80
" " " " II $1,80

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto Ont.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojas Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

„Mazais lācītis" Doug Wright „LITTLE B'AR"

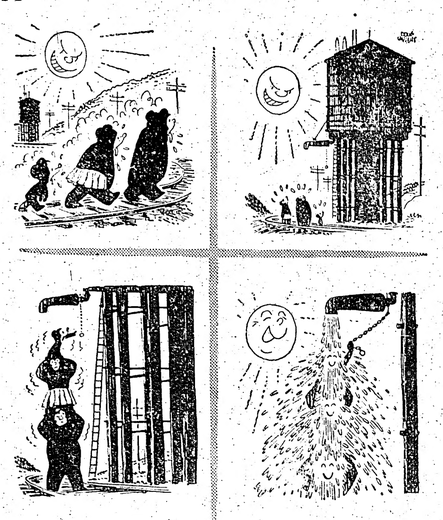

Paolicēts Jūsu uzjautrināšanai

DOW KINGSBEER
DOU KINGSBIR ALUSDARITAVA
BREWERY LIMITED

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NJUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y.
Vasaras dievkalpojumi: Betlemes baznīcā:
Svētdien, 17. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; vikārs.
Svētdien, 24. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; māc. R. Zariņš.
Svētdien, 31. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; V. Klive, M.A., B.D.
Nometnē, draudzes lauku īpašuma pie Elka Parka, augustā brīvdabas dievkalpojumi katru svētdienu pl. 11.00.
Draudzes kanceleja draudzes namā atvērta otrdienās un piektdienās no pl. 11—1 un no pl. 6—8 vakarā. Draudzes locekļi savas vajadzības var kārtot svētdienās pēc dievkalpojumiem. Pārējās dienās sazināties pa Tel. SO 8-7721.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cināas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.
Svētdien, 17. augustā, pl. 9,30 rītā dievkalpojums. Pl. 12 dienā Oakridge kapsētā (uz rietumiem no Roosevelt Rd. un La Grange Rd. — Mannheim Rd. krustojumā), draudzes kapu iesvētе un kapu svētki. Mācītājs Jānis Meisters no Milvoku ev. - lut. latv. draudzes, A. Rautenšilds, draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā. Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā svētki kapsētas lielajā hallē.
Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.
Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.
Māc. A. Sudārs, 1036 — 30 Ave, Bellwood, Ill.
Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.
Māc. Pāvils Kirsons, Melvīdē, Ill., tel. FI 2-2420.
Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.
Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs.
Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.
Māc. J. Turks, Kalamazū, 803 Hazard Ave., tel. 4-4619.
Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.
Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.
Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.
Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.
Kalamazū Cināas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.
Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.
Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.
Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.
Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.
Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.
Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563.
Svētdien, 17. augustā, pl. 11 no rīta dievkalpojums Sidrabenē.
Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
17. augustā dievkalpojums Saulainē.
24. augustā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.
Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.
Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.
Sestdien, augustā, plkst. 8 vakarā dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā.
Sestdien, 30. augustā, plkst. 8 vakarā dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā.
Bramptonā latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 17. augustā, pl. 1,30 p.p. Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ
OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.
17 augustā, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums.
Lauläti: Alfreds Dundurs no Fond du Lac, Wisc., USA un Skaidra Aija Kerštеine no Hamiltonas.
Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūri, telefons NO 2-7875.
Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel.
Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.
Virdžinijtaunā svētdien, 17. augustā, pl. 13 anglikāņu baznīcā, dievkalpojums.
Norandā svētdien, 17. augustā, pl. 16 United baznīcā dievkalpojums.
Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī
Montreālā 16. augustā, pl. 6,30 vak. svētvakara dievkalpojums
30. augustā, pl. 6,30 vak. turpat svētvakara dievkalpojums.
Kornvallē, Ont., 6. sepembrī, pl. 6 vak. svētvakara dievkalpojums, māc. V. Sēfers.
7. septembrī, pl. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Sēfers.
Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Wes mount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.
Svētdien, 17. augustā, plkst. 9.00. Sprediķos R. Goba.
Svētdien, 31. augustā, plkst. 9.00. Sprediķis: Tieksme pēc labākā.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.
Sv. Katarīnās latviešu ev.-lut. draudzei jaunajā Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave., svētdien, 17. augustā, pl. 15.00 dievkalpojums.
Jaunatnes iesvētīšana Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 31. augustā, pl. 14.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pleturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4210

Atsvaidzinoties ceļojumā — iebaudiet spirdzinošo Coca - Cola

„Coke" vai „Coca - Cola", abi nosaukumi nozīmē, ka ir Coca - Cola sabiedrības ražojums — pasaulē labākais un iecienītākais atspirdzinājums.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SPĒLES . . .

pertbušs ir mūsdienu ģeniālākais Vāgnera interprets, un Baireutas svētku spēles bez viņa tikpat kā neiedomājamas. Arī bez sava humora ne.
Šīgada programmā uzņemts atkal Volfganga Vāgnera „Tristana un Izoldes" inscenējums, kas dažiem šķiet par drūmu. Tādēļ vecajā mākslinieku krodziņā „Pūce" tam dots jauns nosaukums, proti — „Bonjour, Tristan", un Baireutas viesi saprotoši pasmaida, tūlit iedomājoties jauno franču rakstnieci Sagani un viņas romānu, jo arī S. ar sava brāļa milestību pašreiz dod vietu laikrakstu slejām.
Kā jau sacits, par spiti tradīciju svētumam, Baireutā tomēr valda modernisma gaisotne. Dažreiz tas tomēr nav izdevīgi un var izraisīt sava veida katastrofu, kā jau atgadījies nupat. Visas spēļu nama vietu ierādītājas tērptas vienveidīgās gaišī zilās maisa kleitās. Ko nu? Tieši svētku spēļu laikā Parīze izšķīra, ka tās nemodernas . . . Nevar aizbildināties arī ar tradiciju, jo Vāgnera laikā šādus tērpus nepazina.
Nobeigumā: SVĒTKU SPĒLES ZALCBURGA.

Ja svētbildes ceļmalās raditu maldīgu iespaidu par tagadnes Latgali, tad tās tur arī nebūtu. Acīmredzot — tauta domā citādi.

piespiestu kolchozniekus remontēt savas mājas vai nojaukt sagruvušās saimniecības ēkas, — mums paskaidroja Daugavpils rajona izpildu komitejas sekretārs b. Kokins. — Šīs celtnes ir viņu personiskais īpašums.
— Naktskrekls arī ir privātīpašums, bet vai tālab jāatļauj kādam tajā staigāt pa ielām vai iegriezties teātrī? — mēs iebildām. — Tas taču būs sabiedriskās kārtības traucējums. Un vai tāda pati būtībā nav arī Lazdāna rīcība?
— Vajadzēs padomāt, — mums apsolīja sekretārs. — Tuvākajās dienās rajonā notiks padomju darbinieku seminārs, tad parunāsim par to, kas darāms, lai ciemos tādu skatu nebūtu.
Cerēsim, ka izpildkomitejas vadošs darbinieks turēs savu solījumu. Pagaidām vērojams, ka arī Nīcgales un dažu citu ciemu padomju darbinieki sevi ar tādiem uzpošanas „sīkumiem" neapgrūtina. Tālab te joprojām vēl redz pussagruvušus šķūņus bez jumtiem, kuŗus jau sen vairs nelieto, salmu jumtus, kas jau gadiem nezin kālab gul uz zemes, laika zoba sagrautas pirtiņas, kuŗās neviens nav pēries varbūt kopš „viņa kara".
Daugavpils bagātajiem kolchoziem — „Rodina", Staļina kolchozam un citiem — ir laiks šķirties no skrandām, kas mantotas no pagātnes un ko neviens jau sen vairs nevalkā.
Un vēl par vienu plankumu Latgales skaistumā. Ceļmalās starp padomju ļaužu dēstītajiem kociņiem, blakus jaunajām skolām, klubiem veikaliem un dzīvojamām mājām joprojām vēl redz vecvecos krustus — gan ar „pestītāja" tēliem, gan bez tiem.
Mēs, protams, neaizskaram dievticīgos cilvēkus viņu reliģiskajās jūtās. Bet vai, galu galā, ticīgajiem nav jāciena arī mūsu jūtas?
Kālab lauku jauniešiem, kuŗi smejas par „pestītāja" ieģendu, diendienā jāstaigā gar šiem „izdaiļojumiem" šosejas malās, kuŗi iebraucējos rada maldīgu priekšstatu par mūsdienu Latgali?
Šā raksta autori uzskata, ka būtu pareizi, ja attiecīgās draudzes pieklājīgi uzaicinātu pārcelt šos krustus baznīcu vai pašu krustu ieraceju un apkopēju māju tuvumā. Protams, tādas, atkārtojam, ir raksta autoru domas, kuŗas viņi ierosina apspriest.
Padomju Latgale ir sen modusies un dzīvo jaunu, gaišu dzīvi. Katram ciemam un kolchozam, katrai ceļmalai, kas vijas caur tiem, jāpauž par šā novada skaisto, sociālistisko šodienu.

J. Bērziņš,
Z. Mincs,
„Ciņas" korespondenti.

Piezīme: Kādreiz „trūcīgajās" sādžās ļaudis bija paēduši un kārtīgi apģērbušies, bet tagad cieš badu un staigā skrandās. Kur lai, nopelnot dažus rubļus dienā, viņi ņemtu līdzekļus ēku remontam vai jaunu māju celšanai? Par to, lūk, Bērziņš un Mincs nemin ne vārda. Tā ir apzināta necilvēcīgo apstākļu slēpšana, lai maldinātu sabiedrību — iekārtas nejēdzību — kā vainu uzveltu apspiestajam cilvēkam. Tie ir komūnistu meli, bez kuŗiem padomju iekārta nevar pastāvēt.
Ja svētbildes ceļmalās raditu maldīgu iespaidu par tagadnes Latgali, tad tās tur arī nebūtu. Acīmredzot — tauta domā citādi.

DANNY KAYE — Pasaulslavenais skatuves un filmu mākslinieks vadīs uzvedumus CNE galvenajā stadionā ik vakarus pl. 8-os ar slavenāko mākslinieku, dejotāju un dziedoņu piedalīšanos... arī uguņošanas priekšnesumi.

PASŪTINIET IEEJAS BIĻETES.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM PA PASTU LĪDZ 1958. GADA 16. AUGUSTAM.

SVENSONA PĀRSTEIGUMS — Pārdrošī pašnāvības braucieni brīnumu pēcpusdienā galvenajā stadionā. No 21. augusta līdz 1. septembrim.

SIEVIEŠU PASAULE — cepšanas un vārīšanas demonstrējumi, modes skates Queen Elizabeth celtnē, kur ir sēdvietas 1350 apmeklētājiem. Mūzika, pukes un jaunāko dekorējumu paraugi.

STARPTAUTISKIE IZSTĀDĪJUMI — Ražojumi no visas pasaules.

PASAULES LIELĀKĀ LAUKSAIMNIECĪBAS CELTNE — Kanadas godalgotie mājlopi, piena produkti, putni, augļi, graudi un dārzāji . . . kā arī suņu un kaķu skates.

NACIONĀLĀ ZIRGU SKATE — 21., 22., 23., 25., 26., 27. augustā Koliseumā.

SPORTA GALERIJA — Pasaules slaveni gaisa akrobāti, skrejceļu un laukumu speciālisti, piedevām Kanadas olimpiskā treniņa plāns. Apmeklējiet Kanadas slavenās sporta un hokeja halles.

UZJAUTRINĀJUMU JŪDZE — Jaunas spēles, jauni izpriecas braucieni, jaunas izrādes.

PĀRTIKAS PRODUKTU CELTNE — Tajā apgrozās ap 3 miljoni cilvēku.

KARALISKĀS KANADIEŠU AVIĀCIJAS ORĶESTRIS — Ik dienas mūzikas estrādē gaisa spēku vīri zilās uniformās sniegs mūzikālos priekšnesumus.

VECĀ MAKDONALDA FARMA — Jauno mājkustoņu izstāde bērniem.

STARPTAUTISKIE LIDOTĀJU DEMONSTRĒJUMI — 5. un 6. septembrī 2 stundu demonstrējumi.

Apmeklējiet šo apbrīnojamo 350 akru laukumu . . . pievienojieties tiem 3.000.000 apmeklētāju, kas, paredzams, šogad vēlēsies redzēt lielāko un plašāko gadskārtējo izstādi pasaulē.

CANADIAN NATIONAL EXHIBITION

TORONTO • CANADA

Šogad izstādi atklās trešdienā, turpināsies no

AUG. 20 - SEPT. 6

Fred T. Walsh, President *Hiram E. McCallum, General Manager*

PŪCESSPIEĢEĻA JUBILEJA

Pēc atzīmēm senās chronikās, pirms 475 gadiem (1483. g.) lejasvācu valodā iznākusi (Till Ulenspiegel) sakopotā joku stāstu grāmatu par Pūcespieģeli, no kuŗas gan līdz mūsu laikam ir saglabājies tikai kāds 1515. gada izdevums vācu valodā. Nav noliedzams, ka šī grāmata, kas tulkota daudzās eiropiešu valodās, savā ziņā ir stipri ietekmējusi dažu labu literāru darbu. Sevišķi slavenu un nemirstīgu vecu veco Pūcesspieģeļa tēlu ir darījis Minchenē (1827. g. 20. augustā) dzimušais beļģu rakstnieks Šarls de Kosters savā darbā, kas oriģinālā saucas: La Légende d'Ulenspiegel et de Lamme Goedzak.

Šajā darbā, kas arī latviešu valodā iznācis 1927. gadā Jāņa Jaunsudrabiņa tulkojumā (no vācu valodas?) ar nosaukumu: „Pūcesspieģelis un Jērs Maigums (pasakains stāsts par varoņīgiem, jautriem un slaveni dēkainiem piedzīvojumiem Flandrijā un citās zemēs). Šarls de Kosters skārbajam jokdarim Pūcesspieģelim devis spožu brīvības cīnītāja aureolu. Viņš cīnās ne vien pret spāņu apspiedējiem un Filipu II, bet arī pret katru citu tiranniju gan ar kaujas cirvi un vēl nežēlīgāk — ar saviem smiekliem.

Šogad paiet arī tieši simts gadu kopš (1858. g.) iznāca Šarla de Kostera „Flāmu leģendas", ar kuŗām viņš, no žurnālistikas pievērsdamies literātūrai, rādīja savu rakstnieka māku, kas visiespaidīgāk parādās „Pūcesspieģelī un Jērā Maigumā", ko dažkārt dēvē par flāmu bībeli. Ar visām tās trakulībām, miesas priekiem un nerātnībām beļģi tajā redzot savu vakardienu, rītdienu un savu vēsturi. Un tiešām — flāmu bībelē tēlotās dvēseles nav bezkrāsainas, un tieši ar to, pēc daudzu atzinumiem, sākās beļģu literātūra, kas no šīs bībeles esot izaugusi, jo „Pūcesspieģelis un Jērs Maigums" var godam sacensties ar Don Kichotu. Ja patik var šajā darbā saskatīt arī Šarla de Kostera gara radniecību ar Servantesu, jo arī viņa varoņi, būdami gan vilka zobiem košanai un rīšanai, kā arī briesmīgi izpriecu kāri, tomēr ir „aitas galvas un nerri": Pūcesspieģeļa (saukta Plukatas) tēvs, drosmīgais Klāss tiek sadedzināts uz sārta, kā savas negrozāmās reliģiskās pārliecības upuris; māte Sotkina, kuŗas „skaistās, dabiskās pudeles" zizdams Pūcesspieģelis sevi iesūc niķaino flāmu garu, mirst no spīdzināšanām, jo grib glābt dēlam materiālās vērtības — naudu; Pūcesspieģeļa Sančo Panss — Jērs Maigums, mīlīgais flandru tautas vēdera prieku simbols, iet caur dzīvi tik taisni, it kā pasaulē vajadzētu būt vienīgi godīgajam un labajam; mazā Nele savā mūžā mīl tikai vienu vienīgu cilvēku . . .

Šarls de Kosters, kas devis beļģiem viņu nacionālo bībeli un nomirst pusbadā 1897 gada 7. maijā, katrā ziņā vismaz 475 gadi vecajam Pūcesspieģeļa tēlam (kas varbūt ir tikpat vecs kā cilvēce) ir devis jaunu saturu un dzīvību, pārvēršot to simbolā. Un viņš arī sodien ir sastopams visur un visās tautās kā nemirstīgs gars, un arī pats visādi dumpīgais Pūcesspieģelis — Plukata saka: „Es neesmu viela, es esmu gars... Mirt es nevaru..."

Danforth - Broadview rajonā IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas un virtuve (viss 2. stāvā). Parkošanas iespējas.

Zvanīt HO 3-437, Toronto.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Amerikas latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Jāni, Jāņa d., Ādamsonu, dz. 1921. g. Cēsu apr.; Jāni Ādamsonu, bij. Grīvas virsmežniec. grāmatvedi; Jāni Aizezeru, dz. 1921. g.; Annu Andersoni — meklē Irma Reimanis Austrālijā; Austru Baumani ar 3 meitām un dēlu, skolotāja; Viesturu, Rūdolfa d., Brencēnu, meklē māte Stokholmā; Ženiju Burnovu, dz. Kleinbergs; Ritu Džonsoni ar 5 bērniem — dzīvojot Ņujorkā; baletdejotāju Spodru Fridrichsoni; Emīlu, Matīsa d. Grimmu, ap 69 g. v., meklē dēls; Eleonoru Gulbi no Rīgas; Vizuli, Miķela d., Jaunzemi, dzim. 1926. g., meklē māsa Latvijā; advokātu Borisu Karčevu, dzīv. Ņujorkā; Robertu Klintu, meklē L. Straume; Liliju Kļaviņu - Boči, dzim. 1912. g., Rīgā; Rūdolfu Libergu (Zibergs?) no Rīgas, meklē māte; veterinārārstu Pēteri Ozolu; Jāzepu Sadurski, jūrnieks, meklē māsa Dānijā; Lūciju Sergūnas, bij. ierēdni Rīgā; Edgaru Šleseru ar sievu Alīdi un meitu no Subātes;; Olģertu, Eduarda d. Sviķi, dzim. 1926. g.; Kārli, Jorena d., Tomasu no Aizputes apr.; Tontegodi, virsnieks, ar sievu un bērniem, iecelojis ASV no Vācijas; Valteru ģimeni ar 2 zēniem, dzīvojusi Gesthachtā, Vācijā; Jāni Verneru, dzim. 1924. g. Valmieras apr.; inženieri Valerianu Vikmani, dzim. 1912. g., no Rīgas; Pēteri Viļumu, dzim. 1892. g. Daugavpils apr., ar sievu, meitām un dēliem, no kuŗiem 3 izceļojuši uz ASV, meklē dēls Donāts Viļums, kas dzīvo Rietumvācijā.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D. C., USA. (Telef. DUpont 7-7812). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

SIDRABENE SAUC JAUNOS VIEGLATLĒTUS!

Vēl pirms dažiem gadiem Kanadas latviešu vieglatlētu saime bija skaitā kuplākā un sasniegumos verenākā mūsu vieglatlētu vienība visā brīvajā pasaulē. Taču tagad aktīvo rindas atstājuši daudzi krietni spēki, kāpēc skaitliskais sastāvs ievērojami samazinājies, ko gan nevar teikt par sasniegumiem.

Lai piesaistītu interesentus šim visskaistākajam un populārākajam individuālā sporta veidam, š. g. 17. augustā Sidrabenē, reizē ar bērnu sporta svētkiem, risināsies arī Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā, Latviešu sporta apvienības Kanadā ierosmē un vadībā.

Šajās sacensībās aicināti piedalīties visi jaunieši.

Dalībnieki — zēni un meitenes — būs sadalīti 3 grupās: 8—10 g., 11—13 g. un 14—16 g., un sacentīsies 60 m skrējienā, augstlēkšanā un tāllēkšanā. Vecākās grupas zēniem 60 m skrējiena vietā būs 100 m skrējiens un tās pašas grupas (14—16 g.) zēniem un meitenēm programma vēl papildināta ar lodes grūšanu.

Sacensību sākums, svētdien, 17. augustā, plkst. 10,00 no rīta. Dalībnieku pieteikšanās sacensību vietā.

Labākie vieglatlēti saņems Latviešu sporta apvienības Kanadā dāvātās balvas.

LĀCIM PA „PROŽEKTORIEM"

Man šoreiz atklāti jāpaziņo, ka baumām, kas pēdējā laikā klīst par tautieti T. Muchku, nav daudz pamata. Vispirms jāievēro, ka T. Muchs tālajā indiāņu ciemā Copus Hughes nav apmeties Toronto namīpašnieku organizējamās biedrības uzdevumā.

Mans centīgais un pakalpīgais draugs kimasabi Muchks gan domīgi raugās debesīs, bet ne tādēļ, lai laikus paziņotu Toronto namipašniekiem, lai nekavējoties pārdod savas nesamaksātās mājas, jo krievu invāzijas gadījumā nāktos ciest jau otru reizi no nacionālizācijas.

Nē — viņš nopietni tic mēness fazēm un par pasaules politiku daudz neinteresējas, jo makšķerējot un brīvajā dabā savu laiku vadot jūtas itin labi, un mums par prieku nav nekur zemē noracis šis vasaras piedzīvojumus.

Vēstulē, ko nupat saņēmu, bezpartejiskais novērotājs T. Muchks raksta:

„Nekad neskatiet vīru no cepures. Vienu dienu te makšķerēju līdz pievakarei. Rezultātā divas mazas pikrelītes. Te, kur gadījies, kur ne, kaimiņos pienāk vecuks. Bārda kā pirts slota. Klīnekšus neatzīstot — priekš kā tad deguna apkalpei kartai rokai pieci pirksti doti? Nu, es jums teikšu — pēc izskata īstais kolchoznieks. Nostājās pāris soļus no manis. Lieto to pašu ēsmu, ko es. Šnori iemet ūdenī ar tādu troksni, kā izbijis lauvu dīdītājs rīkotos ar savu pātagu. Un pēc kādām desmit minūtēm izvelk laukā 15 mārciņas smagu pikreli. Nepasaka ne ardievu, bet tūliņ aiziet, pie sevis murminādams: „Dā, dā, Kanada čto nādo". Nezinu, kādu marksistu dialektiku, pikreli pievilinot, vecuks lietoja — bet dusmas man bija briesmīgas."

Savā vēstījumā makšķerēšanas un medību sporta cienītājiem, pēc tam, kad lielās dusmas pārgājušas, draugs Muchks piemin patiesu gadījumu, no kā šo to derētu iegaumēt tiem, kas šoruden paredzējuši satikties ar lāčiem. Trapera Muchka vēstījums, kas rakstīts uz zila papīra, vietām noklāts ar maskiju zviņām un aizzīmogots ar lāču taukiem — dienas gaismā ceļ patiesu notikumu pagājušā rudenī Kirkland Lake apkārtnē.

„Divi veči pagājušā rudenī bija izbraukuši te vienā ezerā makšķerēt. Bet tā kā medību sezona arī jau bija vaļā, tad — šautene arī līdz. Skatās — paša ezera malā kaut kas melns peld pa ūdeni. Pieairē tuvāk — jā, lēcis peld uz otru krastu. Nu ko — šaut vai nešaut. Nolemj nešaut, jo, kā gan dabūs lāci no ezera dibena laukā. Tā abi veči pieairējās lācim pavisam tuvu: viens, atvēzējies, dod ar airi lācim pa „prožektoriem." Spalvainis baigi norūcies, tad pārslēdzies uz trešo ātrumu, un projām atpakaļ uz krastu, un krūmos iekšā. Veči gardi nosmējušies. Tā nu tas palicis. Bet sakāmvārds: Kas smejas pēdējais, tas smejas visgardāk — arī Kanadas lāčiem laikam zināms. Tam vienam no makšķerniekiem turpat ezera krastā uzcelta sava kabīne. Nu būda, kas būvēta no baļķiem, bez telefona un televīzijas. Šis makšķernieks šopavasar izvelk krastā abas laivas. Tā viena lielāka, kuŗā sēžot iznāca saraušanās ar lāci, bet otra — maza kanu laiviņa. Sestdienas pēcpusdienā un svētdienā abas laivas kārtiki nokrāsotas un gatavas jaunai „einzacei". Pa nedēļu vecītis pilsētā taisa rubuli, bet nākamā sestdienā — atkal pie savas kabīnes. Skatās muti atplētis: abām laivām baigi lieli caurumi. Nu nekāda makšķerēšanas neiznāk. Skaidrs, ka lācis te viesojies, pat „vizītkarti" atstājis. Tagad vecītis — gudrāks. Svētdienas vakarā braucot uz pilsētu rubuli taisīt, ievelk abas laivas kabīnē un durvīm priekšā pieilek kārtīgu atslēgu. Nākamajā nedēļā vecītis atkal laukā pie savas kabīnes. Baigais skats! It kā viesulvētra būtu gājusi pāri. Kabīnei jumts izārdīts, logi laukā ar visiem rāmjiem. Skaidrs — te atkal viesojies lācis. Miška uzplēsis jumtu, iekāpis kabinē, sajaucis gaļu, cukuru, miltus un citus produktus vienā pudiņ-kokteili. Izdzēris visu pienu un citus šķidrumus, bet abas laivas tā saplosījis, ka par salabošanu vairs nav ko domāt. Pirms aizlešanas lācis vēl no kakta izvilcis kādas 50 mārciņas pakulu, kas iegādātas baļķu noblīvēšanai. Tās saplucinājis itin smalki un tad pa jumtu atkal aizgājis.

Tas labākais šinī gadījumā, ka nevienu no četrām kaimiņos esošajām kabinēm lācis nav apmeklējis. Tā nu tam vecītim tas prieks gāzt lācim ar airi, izmaksāja vairāk kā 600 dālderu, par laivām nemaz nerunājot. Ja jūs šoruden nejauši satiekaties ar lāci ezerā, — apdomājiet labi, vai varat atļauties Miškam dot belzienu pa „prožektoriem". Apdomājiet labi, jo var gadīties, ka tas ir tas pats atriebīgais lācis, kas veci no laimīga, pārtikuša cilvēka pārvērta nervozā vrakā."

PIE MADAME AURORE CHABOT

Mans dēls pašlaik vada suņudienas Kvebekā pie Lake Labelle. Zivju tur esot bez jēgas. Ja kādam makšķerniekam priekšā vēl neizmantots atvaļinājums, ieteiktu tur aizbraukt. Nav nemaz tik dārgi. Četru istabiņu kotedžiņa ar segām un elektrisko ledus skapi maksā tikai $25 līdz $35 nedēļā. Pie mājeles īres ieskaitīta arī laivas lietošana visu dienu un, ja nav benzīna, saimniece madame Aurore Chabot, R. R. 2 Labelle, Que., viesu lietošanā bez piemaksas nodod savu motorlaivu. Pagājušajā gadā labu vietu Kvebekā ieteicu komponistei Freimaņa kundzei. Ja kādam interese — piezvaniet, pastāstīs tuvāk. Pats šogad netieku, un, kā par brīnumu, nav žēl, lai arī citi pabauda Kvebekas krāšņumu.

A. Pelēkais.

TREŠDIEN, 13. AUGUSTĀ

Jupiters vēstī, ka jau tuvākās dienās atkal laimīgi kopā būs tie kas mazāku vai lielāku laika sprīdi bijuši šķirti. Izšķirtības periods būs devis labu mācību — viena otra, smieklīgas ietiepības dēļ uzpūsta naidošanās šodien pārplīsīs un izzudīs kā ziepju burbulis. Gados jaunākiem cilvēkiem no jauna būs jāpārdomā, ka nevērīgi izturoties pret sirmām galvām tie paši sev izraksta sirds izglītības trūkuma apliecību. Tas zīmējas ir uz tiem, kas skolas gaitas gājuši tikai pāris gadus, ir uz tiem, kas dižojas ar viesu istabā vai kabinetā ierāmētu pašas augstākās izglītības diplomu. Mēģiniet vakara stundas pavadīt svaigā gaisā. Strādājiet savā dārzā. Izkustiniet ierūsējušos muskuļus.

Laimīgie skaitļi šodienai ir 5 un 6.

CETURTDIEN, 14. AUGUSTĀ

Tiem, kas ar savu aso mēli darījuši citiem pāri, šodien būs jāsamaksā par savu balamutību. Nemēģiniet uzņemties samierinātāja lomu, kur divi gaiļi plūcas. Kad spalvas būs paputējušas, lielībnieki aizies atpakaļ savās ikdienas gaitās un kīvinš drīz aizmirsīsies. Mēģiniet šodien saņemties un atbildēt uz vēstulēm, kas tā nospiež jūsu sirdsapziņu. Daudziem nāksies konstatēt, ka parāds nav brālis. Iekārtojiet savus maksājumus tā, lai neesat verga lomā kāda metalla, mašīnas vai greznu drānu iegādes dēļ. Laimīgi var būt arī tie, kam pieticības tikums vada dienas gaitas.

Laimes sktaitlis ir 3. Valkājiet dzintaru.

PIEKTDIEN, 15. AUGUSTĀ

Vecākiem šodien nopietni jāpārdomā, ka ar jauna velosipeda, televīzijas aparāta vai lielas kabatas naudas atvēli nevar nopirkt bērnu milestību. Dažas sirsnībā ar bērniem pavadītas stundas ir zelta vērtas. Nestrīdieties bērnu klātienē! Nelietojiet skaļu balsi, jo mierīgus vārdus labāk iegaumē un tiem vienmēr paklausa. Sievietēm, kas akli metušās milestības dēkās, šodien būtu jāparaugās spogulī. Vai cena, ko par aizraušanos un lētām baudām jūs maksājat, nav pārāk augsta?

Laimīgie skaitļi ir 4 un 8.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

SPORTS

JAUNAJIEM VIEGLATLĒTIEM

Diska mešana — grūtākā disciplīna

(SA) Lai gūtu labus rezultātus diska mešanā, atlētam, tāpat kā lodes grūšanā, jābūt spēcīgam augumam un svaram. Melburnas olimpiskās spēlēs vismazākais (1,87 m) finālists bija amerikānis Kochs, kas ieguva 3 vietu.

Bez auguma un svara diska metējam jābūt garām rokām un spēcīgām kājām. Ļoti liela nozīme ir ātrumam, tāpat kā lodes grūšanā. Starpība ir tikai tā, ka lodes grūdējam ir noteikti jābūt ātram skrējējam vismaz 50 m distancē, kurpretim diska metējam jābūt vienīgi eksplozijas ātrumam.

Kāju stiprumu var iegūt ar svaru celšanu ziemā, vai viegliem meža skrējieniem pavasarī. Meža skrējienu laikā, kuŗos diska metējs tikai iesildas un skrien īsas (līdz 100 m) distances, tās atkārtojot vairākas reizes, starplaikā starp skrējieniem jāmet visādu veidu un svaru **akmeņi.** 1-2 kg smagi akmeņi jāmet kā disks, jāceļ un jāmet pāri galvai atmuguriski, 5-10 kg smagi un jāvelk vēl smagāki. Tas nostiprina visu ķermeni, sevišķi kājas un rokas.

Kas jāievēro, lai kļūtu labs diska metājs?

Nekad nedrīkst mest disku ar spēku.

Diska mešanā viss notiek pēc rotācijas principa, sākot ar kāju pēdām, potītēm, vidukli, pleciem, roku darbību mešanas laikā un pēc izmetiena.

Jāsāk trenēties, metot no vietas ar mazu pagriezienu, kas vēlāk jāpalielina. Kad tas apgūts, jāpievieno vēl klāt daļa (½) no pagrieziena, resp. jānostājas ar disku mešanas virzienā, un tikai tad jāmet. Kad tas labi iemācīts, jāpievieno pilnā pagrieziena pirmā daļa — vēziens-grieziens ar labo kāju, lai tā nonāktu mešanas virzienā. (lai pēc tam izdarītu vēzienu ar kreiso kāju).

Vislabāk to praktizēt, novelkot mešanas aplī taisnu līniju mešanas virzienā. Jāievēro: lai kāds būtu ķermeņa novietojuma leņķis sākumā, labai kājai pēc pirmā pagrieziena jānonāk apmēram apļa vidū, perpendikulāri mešanas virzienam. Tad kreisā kāja taisa pagriezienu un nonāk nedaudz pāri novilktai līnijai, ar papēdi mešanas virzienā. (Tādā pašā virzienā ir arī mugura). Tikai tad notiek izmešana.

Zīmējumu izskaidrojums: nepārtrauktā līnija ar bultu — mešanas virziens, pārtrauktā līnija ar bultu — skata virziens. K — kreisā kāja, L — labā kāja.

Zīm. 1. parādīts pareizais sākuma stāvoklis. Iesācējiem ieteicams sakumā 1. A izejas stāvoklis, vēlāk pārejot 1. B pozicijā, lai pagrieziens būtu ar lielāku leņķi. Kad tas pilnīgi piesavināts, jāpāriet sākuma stāvoklī, kā zīm. 1.

Zīm. 2. parādīts kādā stāvoklī labā kāja nonāk pie jebkāda sākuma stāvokļa. Tāpat šajā virzienā, pēc labās kājas sākuma vēziena nonāk kreisā kāja.

*

Lai pareizi iemācītos mest disku, viss jāsāk ačgārni: vispirms jāmācās mest no stāvokļa pēc zīm. 4, tad no pozicijas pēc zīm. 2 (zīm. 3 ir pārejas stāvoklis) un tikai tad pievienot sākuma vēzienu, vispirms kā zīm. 1 A, tad kā 1 B un beidzot kā zīm 1. Visu pagriezienu laikā abām kājām jābūt ceļgalos saliektām un ķermenim vidukļī salocītam uz priekšu.

Nonākot stāvoklī kā zīm. 4, kreisā kāja ir vairāk iztaisnota nekā labā, jo viss ķermeņa svars pirms izmešanas ir uz labās kājas.

Pirms izmetiena labā roka ar disku ir galvas augstumā un atliekta gandrīz mešanas virzienā. (Zīm. 4). Diskam jābūt pilnīgi pretējā virzienā kāju pirkstgaliem.

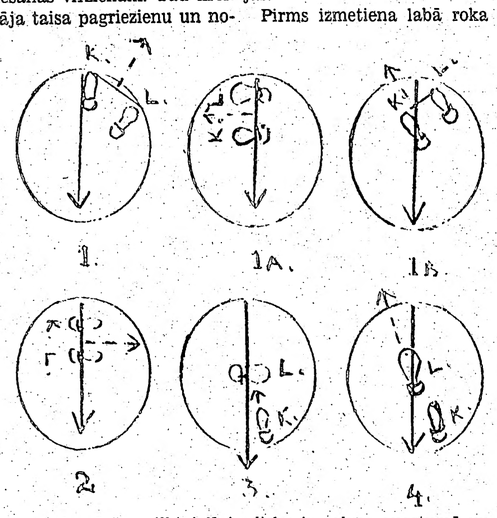

Nonākot zīm. 4 stāvoklī, nekad nesākt tūlīt mest, bet vispirms disku ar labo roku atstāt mierā un sākt pēdējo griezienu ar kāju potītēm un vidukli, ar vienmēr ceļos ieliektām kājām. Tikai tad, kad notiek izmešanas vēziens, kājas iztaisnojamas, lai ķermeņa svars metiena brīdī nepaliktu uz vietas, bet palīdzētu diskam dot pēdējo triecienu.

Izmešanas brīdī kreisā roka piekļaujas ķermeņa kreisai pusei, bet neiet atpakaļ aiz ķermeņa. Tas tāpēc, lai abas ķermeņa puses dotu diskam pēdējo triecienu

Labā roka pēc diska atdalīšanās iet ar plašu vēzienu tālāk, līdz beigās atduras pret kreiso plecu.

Izmetiena brīdī labā (aizmugures) kāja tiek iztaisnota. Tā rodas straujš atgrūdiens, kas palīdz ķermeni padot uz priekšu.

Pēdējais pārlēciens notiek tikai tad, kad disks atdalījies no labās rokas un saņēmis aizmugures kājas atspērienu, ķermeņa svara uzsitienu un labās rokas pirkstu pēdējo darbību.

Lai iztaisnotu kreiso (priekšējo) kāju, tā strauji pa dažiem cm jāpavelk ķermeņa virzienā.

Iesildoties disks jāmet viegli un ne tālu. Vislabāk ir vingrot ar 5 kg lodi 10-15 min. pirms ņemt disku rokā.

Treniņus viemēr pabeigt metot uz attālumu, lai tā sevi biežāk kontrolētu. Jāpanāk gatavība, lai treniņā bez sevišķas piepūles uz attālumu varētu mest 15-20 metienus ar pilnu jaudu.

*

Melburnā man diska mešanas techniku pārrunāt bija izdeviba ar mūsu visu laiku labāko diskabolu — Otto Grigalku. Viņš domā, ka, lai panāktu pasaules klases rezultātus, diska metējam jābūt vismaz 100 kg smagam, ātram un pilnīgi jāpārvalda katrs sīkums sarežģītajos pagriezienos, beigu pagriezienā (zīm. 4) jāiegūst pēc iespējas lielāks kāju un ķermeņa pagrieziena leņķis, lai tādi ķermenis pirms izmetiena būtu uzvilkts kā atspere, kas iedarbojas tikai iztaisnojot saliektās kājas mešanas brīdī.

Grigalka domā, ka vissvarīgāk ir labajam plecam panākt tādu vaļīgumu, lai īsi pirms izmetiena brīža diskabols varētu paskatīties garām savai mugurai, pāri labai rokai un diskam, mešanas virzienā.

Domāju, ka disks ir pati grūtākā mešanu disciplīna un ka labam diska metējam jābūt pietiekoši intelligentam, lai visas daudzās detaļas piesavinātos.

Edgars Laipenieks.

Latviešu meistarsacīkste futbolā

16. augustā, pl. 5 p.p. Sidrabenē notiks Kanadas meistarsacīkstes spēle futbolā starp DV un Latviešu sporta kluba YMCA's sastādīto.